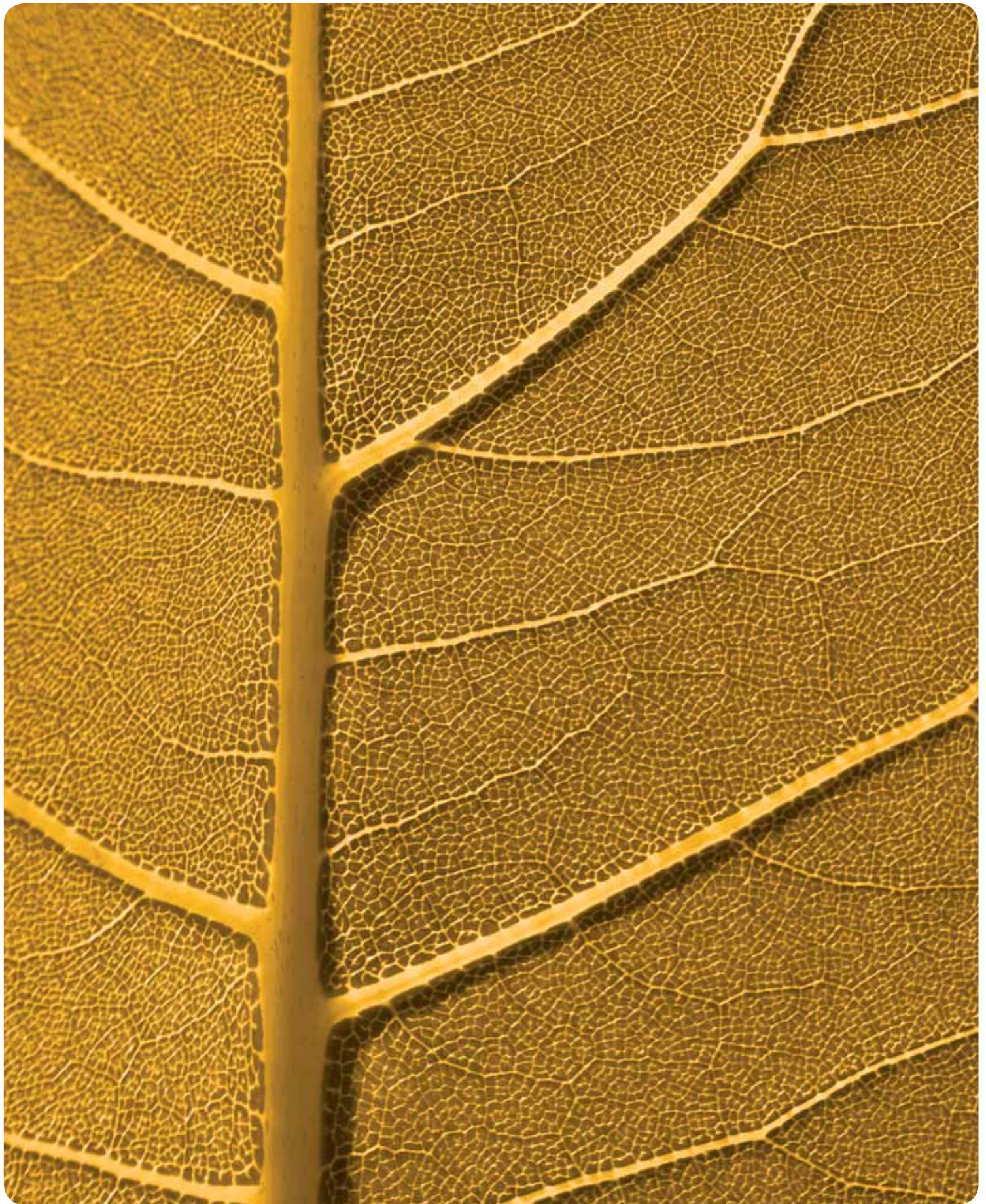

A close-up photograph of a green leaf, showing a dense network of veins. The veins are a lighter shade of green, creating a complex, branching pattern across the leaf's surface. The background is a darker green, providing a strong contrast for the lighter veins.

KESKKONNAJÄRELEVALVE
2006

SISUKORD

AVASÕNA	3	Keeruline ja õpetlik aasta
KESKKONNAJÄRELEVALVE EESTIS	4	Keskkonda kaitstakse ühiselt
VALVETELEFON 1313	7	Keskkonnainspeksiooni valvetelefon 1313 kogub tuntu
AASTA OLULISEMAD SÜNDMUSED	9	
	10	Looderanniku reostus – raske kogemus
	12	Suur merereostus Runnerilt
	14	Probo Koala juhtum kui näide piiriülesest probleemist
	16	2006 oli suurte metsatulekahjude aasta
	18	Peipsi sai risuvõrkudest puhtamaks
PILK MAAKONDADELE	19	
HARJUMAA	20	Harjumaa murede keskmes on inimene
IDA- JA LÄÄNE-VIRUMAA	23	Virumaa – roheline maakond kõrvuti tööstuspiirkonnaga
JÄRVA- JA RAPLAMAA	26	Eestimaa südames annab tooni põllumajandus
LÄÄNE-, SAARE- JA HIIUMAA	29	Lääne-Eesti keskkonnakaitsjatel tegemist nii maal kui merel
PÄRNU- JA VIJANDIMAA	32	Pärnu- ja Viljandimaal järelevalve keskmes kalapüük
TARTU- JA JÕGEVAMAA	35	Tartu- ja Jõgevamaal põhirõhk kalakaitsel
VÕRU-, VALGA- JA PÕLVAMAA	38	Lõuna-Eesti mured ja rõõmud seotud kaitsealadega
KESKKONNAJÄRELEVALVEST VALDKONNITI	41	
METSAKAITSE	42	Metsarikkumisi varasemast mitu korda vähem
JAHIJÄRELEVALVE	43	Jahirikkumiste põhjuseks on enamasti hooletus või teadmatus
KALAKAITSE	44	Kalapüügi järelevalves püsib põhitähelepanu ettevõtetal
KLASSIKALINE LOODUSKAITSE	45	Kaitsealustel objektidel enim probleeme sõidukijuhtide ja puhkajatega
RANNA- JA KALDAKAITSE	46	Rannad ja kaldad olgu vabad
JÄÄTMEKÄITLUS	47	Jäätme probleemid nõuavad jätkuvat tähelepanu
VÄLISÕHU KAITSE	48	Positiivsed suundumused välisõhu kaitses
PAKENDIKONTROLL	49	Pakendivaldkonnas on vaja edasi liikuda
VEEKAITSE	50	Veekaitse valdkonnas pööratakse senisest suuremat tähelepanu laevaheitmete kontrollile
EDASISED ARENGUSUUNAD JA KOONDANDMED	51	
	52	Süsteemne kontroll ja koostöö viivad edasi
KONTAKTANDMED	53	KKI kontaktandmed
KOONDSTATISTIKA	54	Õigusrikkumised valdkonniti 2005 – 2006
	55	Õigusrikkumised maakonniti 2005 – 2006

Väljaandja: Keskkonnainspeksioon
Pildid: iStockphoto/Keskkonnainspeksioon
Kujundus ja küljendus: Dada AD

KEERULINE JA ÕPETLIK AASTA

2006. aastale tagasi mõeldes võib öelda, et see oli keskkonnanõuandjatele keeruline. Kui mitu eelmist aastat möödusid suuremate probleemideta, siis 2006. aasta tõi meile ridamisi sündmusi ja olukordi, mis meie suutlikkuse ja koostöövõime tõsiselt proovile panid.

Aasta algas laevalt tulenenud rannikureostusega, mille tõttu hukkus tuhandeid merelinde ja mille tagajärgede kõrvaldamisega tegelesid mitmed ametkonnad, Eestimaa Looduse Fond ja paljud vabatahtlikud. Enne veel, kui selle juhtumiga ühele poole saadi, tuli järgmine õnnetus teise, põhjaläinud laeva tõttu. Kolmas laev tõi hulgaliselt probleeme ja sekeldusi seoses lastijäätmetega. Neljas, püüginõuete rikkumise pärast musta nimekirja kantud laev seadis Eesti ametkonnad küsimuse ette, mida sellise juhtumi korral teha, sest ka teistel Euroopa Liidu riikidel ei olnud häid kogemusi pakkuda.

Nii et laevade tõttu tekkinud probleemidega oli meil möödunud aastal pidevalt tegemist. Kõik olid erilaadsed juhtumid, mille puhul tuli lahenduste otsimiseks süvitsi õigusakte uurida ja ka riikidevahelist koostööd teha. Loodetavasti aitavad saadud kogemused meil edaspidi samalaadseid ohuolukordi paremini ära tunda, õigeid otsuseid teha ja operatiivselt tegutseda.

Ka eelmine suvi tõi kaasa hulga probleeme. Meie metsi laastasid suured ja tõsiste tagajärgedega põlengud. Tekkinud kahju ulatub ligi 17 miljoni kroonini ja kahjuks ei ole tegemist veel lõpliku summaga.

Eriolukordade lahendamise kõrval jätkus meie igapäevane ja plaaniline tegevus, mille käigus avastati mullu üle kaheksa tuhande keskkonnanõuandjate rikkumise. See on küllaltki suur arv, kuid siiski paari tuhande võrra väiksem kui 2005. aastal.

Ain Purga

Keskkonnainspektiooni peadirektor

Rõõmu teeb suure keskkonnanõuandjate rikkumiste arvu ja üldise keskkonnanõuandjate summa jätkuv vähenemine. Viimatinimetatu puhul on oluline varasemate mureküsimuste – metsa- ja kalapüügerikkumiste – vähenemine. Kalapüügi valdkonnas oleme põhitähelepanu suunanud ettevõtete kontrollimisele ja see on andnud häid tulemusi.

Käesoleval aastal ei vähene töö hulk kindlasti. Tööplaanid on mahukad ja paraku toob elu keskkonnanõuandjatele üha uusi sekkumist nõudvaid olukordi ja sündmusi.

Heameel on märkida, et eri ametkondade koostöö on tublisti paranenud ja selles on suur osa ka möödunud aasta kriisijuhtumitel. Oleme tugevdanud kontakte, saanud teiste tööst parema ettekujutuse ja õppinud üksteise kogemustest.

Täna kõiki, kes keskkonnanõuandjateks oma panuse andsid – nii riigijuhatajatest kolleegidest kui ka vabatahtlike organisatsioonide ja ühenduste esindajaid. Soovin kõigile jõudu ja tulemuslikku koostööd!

KESKKONDA KAITSTAKSE ÜHISELT

Estis on riikliku keskkonnajärelevalve asutused Keskkonnainspeksioon ja Maa-amet, lisaks tegelevad järelevalvega kohalikud omavalitsused ja mitmed teised asutused.

Keskkonnainspeksioon teostab järelevalvet ja menetleb õigusrikkumisi kõigis keskkonnakaitse valdkondades. Lisaks keskkonnaalaste väärtegade menetlemisele teeb inspeksioon edasilükkamatuid menetlustoiminguid kriminaalasjades.

Järelevalve toimub põhiliselt tööplaanide alusel, kuid selle kõrval kontrollitakse ka elanikelt saabunud kaebusi ja avaldusi mitmesuguste keskkonnarikkumiste kohta. Keskkonnainspeksioonil on õigus rakendada õigusrikkujate suhtes riikliku sunni vahendeid: määrata trahve ja nõuda rikkumisega tekitatud keskkonnakahju hüvitamist, teha ettekirjutusi keskkonda mõjutava ebaseadusliku tegevuse lõpetamiseks või peatamiseks ning nõuda ja kontrollida kohustuslike keskkonnakaitseabinõude rakendamist.

Maa-amet kontrollib maakasutuse ja maakorralduse nõuetest kinnipidamist. Maakasutusnõuete rikkumisena käsitatakse maa ebasihtotstarbelist kasutamist, maavarade ebaseaduslikku kaevandamist, rannajoone ebaseaduslikku muutmist, tehnovõrkude ebaseaduslikku rajamist jne. Maakorralduse puhul jälgitakse eelkõige omaniku taotlust kinnisasja otstarbekaks kasutamiseks, loodusvarade säästlikku kasutamist, terve elukeskkonna tagamist, maas-

tiku omapära hoidmist ja muud. Maa-ametil on õigus kontrollida, kas kohaliku omavalitsuse asutused järgivad maareformi läbiviimisel seadusega sätestatud maakorraldusnõudeid.

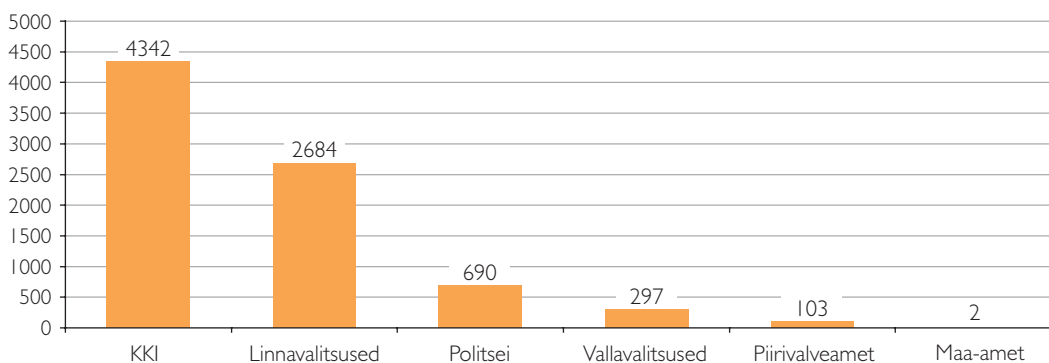
Kohalikud omavalitsused kontrollivad eelkõige volikogu kehtestatud keskkonnaalaste otsuste järgimist, samuti looduskaitseaduse, maapõueseaduse, jäätmeseaduse ja pakendiseaduse nõuete täitmist. Üldjuhul toimub omavalitsuslik keskkonnajärelevalve samadel alustel kui riigiasutuse teostatav järelevalve. Kohalikes omavalitsustes tegelevad keskkonnajärelevalvega volikogu poolt volitatud isikud või asutused. Näiteks Tallinnas on moodustatud munitsipaalpolitsei.

Piiratud ulatuses menetlevad keskkonnalaseid õigusrikkumisi ja määravad karistusi mitmed teisedki asutused.

Politsei järelevalvevaldkondade hulka kuuluvad metsakasutus, kalapüük ja jäätmekäitlus, samuti heakorra- ja kaevetööd. Keskkonnarikkumiste avastamiseks teevad politseiametnikud ja keskkonnakaitseinspektorid tihedat koostööd ja vahetavad teavet. Politsei on kõigi keskkonnakuritegude kohtueelne menetleja. Keskkonnakahju põhjustanud kuritegude puhul hindab keskkonnakahju suuruse Keskkonnainspeksioon.

Piirivalveamet tegeleb kalapüügi kontrollimisega, samuti kontrollib ta paadiga veekogul viibijaid ja järvejäl sõitjaid. Piirivalve oluline keskkonnaga seotud ülesanne on merereostuse avastamine ja koristamine sise- ja territoriaal-

Keskonnaalaste rikkumiste arv asutuste lõikes, 2006

meres, majandusvööndis ning Peipsi, Pihkva ja Lämmijärvel. Seireks kasutatakse regulaarseid rannapatrulle ja seirelende, teavet reostuse kohta saadakse ka satelliidifotodelt.

Maksu- ja Tolliamet aitab teostada järelevalvet jäätmekäitluse ja kemikaaliseaduse nõuete täitmise üle. Maksu- ja Tolliamet kontrollib metallikkuustajaid ja kütusemüüjaid, et avastada ja ära hoida võimalikke maksupettusi. Kontrolli käigus avastatud ebaseaduslikust jäätmekäitlusest ja ohtlike jäätmete ladustamisest teavitatakse Keskkonnainspeksiooni, kes jäätme- ja kemikaaliseaduste rikkumisi edasi menetleb.

Samuti tehakse koostööd kalapüügi järelevalves, kus tollitöötajad ja inspektorid kontrollivad koos kalatöötlemisettevõtteid ja kalaveokeid. Kahtlastest tehingutest ja ettevõtetest antakse üksteisele teada.

Metsarikkumisi aitab avastada puidutöötlemisettevõtetes tehtav kontroll.

Maksu- ja Tolliamet teostab riigipiiril järelevalvet geneetilisel muundatud organismide (GMO) ning loodusliku loomastiku ja taimestiku ohustatud liikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) täitmise üle.

Päästeamet kontrollib kemikaaliseaduse nõuete täitmist ning teeb ohtlike ettevõtete järelevalvet, et hoida ära ohtlike kemikaalidega toimuvaid suurõnnetusi. Järelevalve käigus

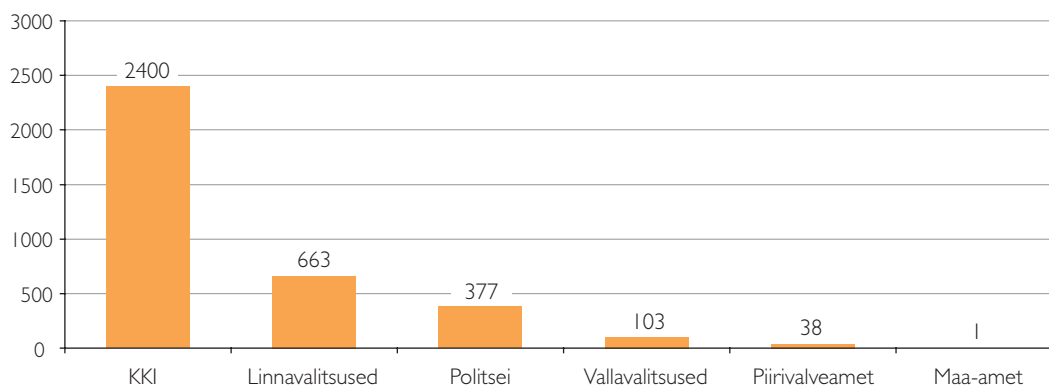
kontrollitakse nõutava ohutuslase dokumentatsiooni olemasolu ning dokumentide sisu nõuetekohasust ja tegelikkuselevastavust. Päästeamet aitab teistel järelevalveasutustel looduses tuleohutusjärelvalvet korraldada, et vähendada metsa- ja maastikutulekahjude arvu.

Päästjad kustutavad metsa-, maastiku- ja pinnasetulekahjusid, koristavad õlireostust kaldaalal, maismaal ja siseveekogudel, tegelevad maismaal ohtlike ainetega toimunud õnnetuste tagajärgede kõrvaldamisega. Samuti on neil oluline roll loodusõnnetuste ja kiirgusõnnetuste tagajärgede likvideerimisel.

Veeteede Amet kontrollib laevade vastavust rahvusvahelisele konventsioonile merereostuse vältimiseks laevadelt (MARPOL), s.t vajalike tunnistuse olemasolu, merereostuse vältimise nõuete täitmist jne.

Veeteede Amet tegeleb ka laevadelt pärineva reostuse (prügi, reovesi, naftasaadused, kemikaalid ja heitgaasid) küsimustega. Eesti ja välisriigi riigilippu kandvate laevade kontrollimisel vaadatakse, et laevadel oleksid kõik rahvusvaheliste konventsioonide (MARPOL) ja Eesti õigusaktide nõuded täidetud ning tegevus vastaks nõuetele. Sadamates ei ole keskkonnanjärelevalve Veeteede Ameti kohustus, kuid oma järelevalve käigus ilmnenud keskkonnaprobleemidest teavitatakse Keskkonnainspeksiooni. Samuti teatab Veeteede Amet Keskkonnainspeksioonile meie vetesse sisenevatest nn musta nimekirja kantud laevadest.

Trahvitud isikute arv asutuste lõikes, 2006

Veterinaar- ja Toiduamet hoiab silma peal GMOdega kauplemisel.

Veterinaar- ja Toiduamet ning Keskkonnainspeksioon teevad tihedat koostööd kalapüügi-järelevalvel. Kahe ametkonna esindajad vahetavad teavet ja korraldavad ühiseid kontrollkäike kalatöötlemisettevõtetesse, samuti kontrollitakse kala esmakkoostjaid ja vedajaid.

Lisaks on Veterinaar- ja Toiduametil volitusel loomakaitse ning vee- ja pakendiseaduste nõuete järelevalve alal.

Tehnilise Järelevalve Inspeksioon teostab kemikaaliseaduse järelevalvet, kontrollides kemikaale käitlevaid ettevõtteid. Kontrollimine toimub vastavalt aastaplaanile. Suurõnnetuse ohuga ehk A-kategooria ettevõtetes käiakse kord aastas.

Tervisekaitseinspeksioon teostab järelevalvet GMOde ning veeseaduses, välisõhu kaitse seaduses, pakendiseaduses ja kemikaaliseaduses sätestatud normide täitmise üle.

Taimetoodangu Inspeksioon tegeleb GMOde ja taimestikukaitse järelevalvega.

Keskkonnakaitse korralduslike küsimustega tegelevad Keskkonnaministeerium koos oma 15 maakondliku keskkonnateenistusega ja Riiklik Looduskaitsekeskus.

Keskkonnateenistused annavad välja keskkonna- ja loodusvarade kasutamise lube (vee-, välisõhu saaste-, jäätme-, kalapüügi-, maavarade kasutamise ja geoloogilise uuringu load) ning väljastavad jahitunnistusi. Samuti vaatavad teenistused läbi projekte ja planeeringuid ning esitavad nende kohta oma seisukoha.

Riiklik Looduskaitsekeskus

Riikliku Looduskaitsekeskuse ülesanne on looduskaitse praktiline korraldamine ja looduskaitset puudutavate otsuste kohta arvamuse andmine. Looduskaitsekeskus teeb koostööd Keskkonnainspeksiooniga, teatades avastatud keskkonnareostusest ja osaledes ühisreididel.

KESKKONNAINSPEKTSIOONI VALVETELEFON 1313 KOGUB TUNTUST

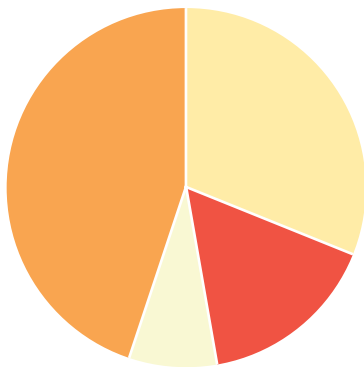

eskonnainspektsiooni ööpäevaringne valvetelefon on töötanud alates 2000. aastast (lühinumbri 1313 alates 2001. aastast). See on loodud

elkõige inspektsiooni töövahendiks ja õigusrikkumisi puudutavate teadete saamiseks. 1313 on ainus Keskkonnaministeeriumi haldusalas olev valvetelefon, millel vastatakse ööpäev läbi, ja sellest on kujunenud mitmesuguse keskkonnavalase info vastuvõtmise ja edastamise keskus.

2006. aastal helistasid eraisikud ja asutuste esindajad valvetelefonile 8022 korda. Ülevaade kõnede jaotusest sisu järgi on järgmisel joonisel.

Valvetelefonile 1313 tulnud kõnede jaotus, 2006

- Teated õigusrikkumiste või keskkonnaprobleemide kohta
- Muu
- Hukunud/vigastatud ulukid teel
- Metsloomad abitus olukorras

Ligi 45 protsendis kõnedest viidati keskkonnavalasele **õigusrikkumisele või keskkonnaprobleemile**. Ebaseadusliku looduskasutuse korral on kiire sekkumine õigusrikkuja tabamise ja rikkumise tõkestamise seisukohast üldjuhul otsustava tähtsusega. Valvetelefonil 1313 ja järelevalvetöötajate ühine ööpäevaringne valmisolek annab inspektsioonile selle võimaluse. Keskkonnareostuse korral on valvetelefonil oluline roll teabe operatiivsel edastamisel ametkondade vahel.

Hästi meelde jääval ja nüüd juba küllaltki tuntud telefoninumbri 1313 saavad inimesed oma keskkonnavalaste tähelepanekute ja muredega hõlpsasti ametnike poole pöörduda. Seega on valvetelefon toeks ka püsivate keskkonnaprobleemide lahendamisel.

Valvetelefonil vahendusel edastatakse kohalikele jahindusorganisatsioonidele teated teedel **vigastatud või hukunud suurulukite** kohta. Nende teadete hulk on kahetsusväärset suur – 2006. aastal umbes 1300 – ja kasvab pidevalt, selle põhjuseks on nii ulukite arvu kasv kui ka paraku elkõige liiklustiheduse suurenemine.

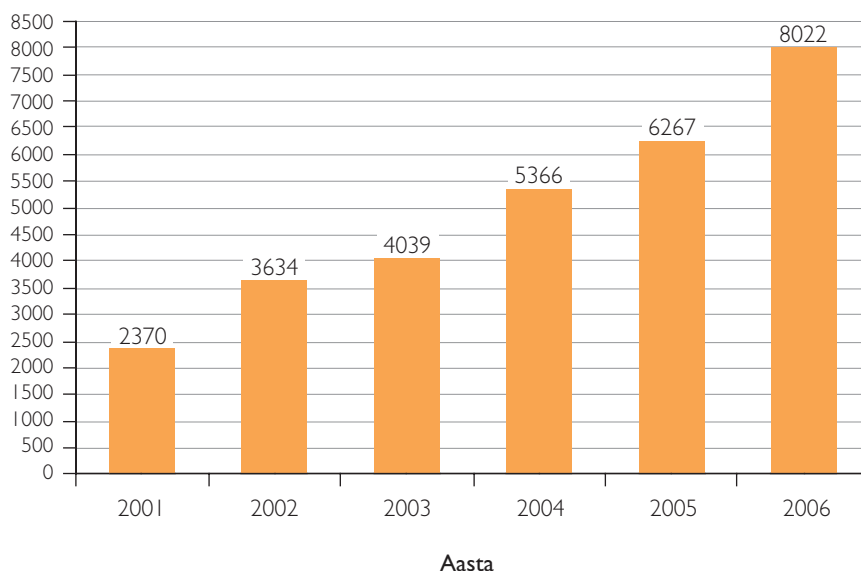
Üha enam tunnevad inimesed muret **abitus olukorras olevate loomade** pärast. Valvetelefonil töötajad edastavad sellised teated Riikliku Looduskaitsekeskuse loodusvahile, kes leiab parima viisi looma abistamiseks, olgu see ravi, turgutamine, noorlooma üleskasvatamine Nigula loomade turvakodus või lihtsalt looma viimine loomulikku elukeskkonda. Õnneks on loomade abitu olukord sageli vaid näiline, linnupoja päästmiseks piisab tihti sellest, kui lasta tal rahuneda.

Paljud inimesed helistavad valvetelefonile sooviga saada keskkonnavalast nõu. Lihtsatele küsimustele püütakse ka vastata, kuid üldjuhul suunatakse helistaja sel puhul siiski vastava valdkonna spetsialisti poole.

1313 on lisaks see koht, kuhu **kalalaevad** peavad sadamassetulekust teatama. See annab inspektoritele hea ülevaate toimuvast püügist ja operatiivse kontrolli võimaluse. 2006. aastal anti selliseid teateid merelt 5055 ning Peipsi ja Pihkva järvelt 361 (need andmed ei sisaldu esitatud arvudes ja graafikutes).

Valvetelefonile saabunud kõnede arv on iga aastaga kasvanud (vt joonist). See annab tunnistust inimeste suuremast tähelepanelikkusest ja tundlikkusest keskkonnaküsimuste suhtes. Kindlasti on suurenenud ka telefoninumbri 1313 tuntus. Paraku on kohati suurenenud ka keskkonnaprobleemid –kaebuste arv on märkimisväärselt tõusnud näiteks halvema õhukvaliteedi tõttu kütuseterminalide läheduses.

Kõnede arv Keskkonnainspeksiooni valvetelefonile 1313, 2001-2006

AASTA OLULISEMAD SÜNDMUSED

2006. AASTASSE JÄÄVAD MITMED KESKKONDA MÕJUTANUD SÜNDMUSED, MILLEL ERALDI PEATUME. ENAMIK NEIST OLID PARAKU OLEMUSE JA MÕJU POOLEST NEGATIIVSED, KUID OLI KA RÕÕMUSTAVAT.

LOODERANNIKU REOSTUS – RASKE KOGEMUS

simesed teated Eestimaa looderannikut tabanud reostusest saabusid Keskkonna-inspeksiooni valvetelefonile laupäeval, 28. jaanuaril 2006.

Esmapäeval oli neid teateid raske omavahel seostada ja nendest tõsisemat rannikureostust tuvastada. Reostuse ulatus ja mõju selgusid järgmistel päevadel.

Kõigepealt teatas meesterahvas, et Harjumaal Alliklepa küla lähedal rannas on hukkunud parte ja veel umbes kümme elusolevat, aga masuudisarnase ainega määrdunud lindu. Samal päeval tuli teade Läänemaalt, et Nõvalt Peraküla poole on mere ääres umbes kümne meetri pikkune ja meetrilaiune masuudilaik.

SUURIM PROBLEEM LINDUDEGA

Mitmetest kohtadest saabusid üha uued teated surnud ja määrdunud lindude kohta. Lõpuks loeti hukkunud linde kokku 3522, enamik neist aulid ja sõtkad. Lindude hukkumise tõttu tekkinud keskkonnakahju suuruseks hinnati rohkem kui miljon krooni.

Paljud vabatahtlikud tulid Eestimaa Looduse Fondi kutsel linde aitama. Esialgu püüti linde rannas pesta, kuid see ei andnud häid tulemusi. 7. veebruarist 4. märtsini tegutses Keilas Keskkonnaministeeriumi loodud linnuabikeskus, kus pesti ja turgutati Rahvusvahelise Loomade Heaolu Fondi esindajate nõuannete järgi kokku 156 lindu, kellest 60 õnnestus tagasi loodusesse lasta. Päästetud lindude arv ei ole küll eriti suur, kuid saadud kogemus on väga oluline. Lindude abistamisel osales kokku üle saja inimese,

sealhulgas vabatahtlikke, Riikliku Looduskaitsekeskuse spetsialiste, Keskkonnaministeeriumi ja Maaülikooli töötajaid ja välisriikidest tulnud abilisi.

AEGANÕUDVAD KORISTUSTÖÖD

Koristamisega alustasid päästjad kohe pärast esimese teate saabumist ja esialgu tundus, et reostus õnnestub võrdlemisi kiiresti likvideerida. Meri kandis aga õliklompe järjest uutes kohtades kaldale ja samas uhtus osaliselt ka kaldalt minema. Lõpuks koguti rannalt kokku umbes 8,5 tonni reostusainet. See ei ole küll väga suur kogus, kuid koristustöid raskendas asjaolu, et reostus oli levinud üsna pikal rannaribal – Lääne- ja Harjumaal kokku umbes 35 km pikkusel alal.

Koristusaeg venis pikaks, sest vahepeal jäi töö mahasadanud lume tõttu seisma, ja seetõttu lõppes see alles aprilli keskel. Nõva kandis, kus oli kõige rohkem reostust, korraldas Keskkonnainspeksiooni Läänemaa osakond järelikoristuse, mille tulemusena korjati rannalt veel üle saja tonni õliga määrdunud adrut.

Reostuse kõrvaldamisel osalesid vabatahtlikud, mitmete asutuste ja organisatsioonide esindajad ning kohalike valdade elanikud.

UURIMINE JA SÜÜDLASE VÄLJASELGITAMINE

Pärast reostuse avastamist tegi Keskkonnainspeksioon oma tavapäraseid toiminguid: võttis proovid ja asus selgitama võimalikku reostusallikat. Selleks modelleeriti reostuse võimaliku

liikumise suund merel ja koguti teavet vastavas piirkonnas liikunud laevade kohta. Kahtlusalu-seid oli palju ja võimaliku süüdlase kohta teavet ei olnud.

31. jaanuaril alustas inspeksioon juhtunu uurimiseks kriminaalasja. 2. veebruaril võttis keskkriminaalpolitsei prokuratuuri korraldusel kriminaalasja uurimise juhtimise üle ning uurimisrühma kaasati ka Piirivalveameti ja Keskkonnainspeksiooni esindajad.

Palju poleemikat ja süüdistusi tekitas kolm päeva enne reostuse avastamist, 25. jaanuaril piirivalvele ja inspeksioonile saabunud faks milles Libeeria lipu all sõitnud laev Flawless teatas, et 23. jaanuaril oli kütuse pumpamise käigus sattunud ahtritekile 1,5 tonni kütust. Kütuse merresattumisest faksis juttu ei olnud. Samuti ei olnud kuni reostuse randajõudmiseni ühtegi teadet reostuse kohta, seda ei tuvastatud piirivalve patrull-lendude käigus ega ka satelliidifotodel. Avalikkus pidas kindlaks süüdlaseks Flawlessi ning faksi saanud ametkondi süüdistati teabe edastamata jätmises ja ebaadekvaat-ses tegutsemises.

Uurimise käigus jäi kahtluse alla 14 laeva, mis läbisid piirkonna arvataval reostuse tekke ajal. Kahtlusalu-se ring on jäänud kitsamaks, kuid paraku ei ole reostuse tekitajat õnnestunud siiani kindlaks teha. Teavet on küsitud rahvus-vaheliste õigusabipalvetega, aga vaatamata korduvatele järelepärimistele ei ole mitme välisriigi laevade kütuseproovide kohta vajalikke andmeid saadud. Endiselt on kahtluse all ka Flawless.

ÕPPETUNNID JA EDASPIDISE VALMISOLEKU PARANDAMINE

See juhtum andis reostuse avastamise ja kõrvaldamisega seotud ametiasutustele tõsise õppetunni. Pärast seda on üle vaadatud amet-kondade kriisireguleerimise kavad, täpsustatud teavitusliine, hangitud vajalikku tehnikat. Kind-lalt sai selgeks, et selliste olukordade lahendamisel on vaja väga head omavahelist koostööd ja pidevat valmisolekut. Lisaks riigi ametiasutustele parandavad oma valmisolekut vabatahtlikud, kes on reostuse korral valmis appi tõttama. Päästeamet on koostöös Eestimaa Looduse Fon-diga korraldanud vabatahtlikele naftareostus-tõrje koolitusi ja õpetanud ka lindude aitamist.

SUUR MEREREOSTUS RUNNERILT

2

2006. aasta 5. märtsi hilisõhtul toimus Vaindloo saare lähistel rasketes jääoludes laevaõnnetus. Karavanis liikuva kaubalaeva Runner 4 ootamatu seiskumise ja liiga lühikese pikivahe tõttu sõitis sellele otsa tagapool olnud kaubalaev Svjatoi Apostol Andrei. Runner 4 masinaruumi hakkas kiiresti vett lekkima ja kapten otsustas laeva hüljata. Meeskonnaliikmed võeti karavani juhtlaeva – jäälõhkuja Kapitan Sorokin – ja kaubalaeva Svjatoi Apostol Andrei pardale ning üsna pea pärast seda uppus Runner 4 koos lastiks olnud 5400 tonni alumiiniumiga. Laevas oli kütusevarudena 102 tonni raskekütust, 35 tonni kerget kütteõli ja 600 liitrit määrdeõli.

Päev hiljem avastas piirivalve seirelennu käigus Vaindloo saare lähedal reostuse ja kutsus kokku ametkondadevahelise töörühma, et kavandada tegevust reostuse kõrvaldamiseks ja võimalike uute reostuskollete ärahoidmiseks. Töörühma kaasati Keskkonnainspeksiooni, Veeteede Ameti ja Meresüsteemide Instituudi esindajad.

ABI SOOMELT

Et Eesti võimekus reostuse avastamisel ja kõrvaldamisel jääoludes oli peaaegu olematu, paluti abi Soomelt. Esmalt tegi Soome piirivalvelaev Merikarhu sonariga kindlaks vraki asukoha merepõhjas ja edasi näitas roboti abil tehtud vaatlus, et vrakk on keskelt pooleks murdunud. Seetõttu oli alust arvata, et osa tankides olnud kütusest on merre voolanud. 16. märtsil alustasid Soome laevad Hally, Hylje

ja Seili reostuse kogumist. Kokku saadi ligikaudu 15 tonni õlisegust merevett.

Rasketes jääoludes tõttu oli jää alla tõusnud ja seal kalda poole liikunud reostust keeruline avastada ja kõrvaldada. Seire tunnustatud tehnikaga ei andnud soovitud tulemusi. Katsetati ka uuemaid lahendusi, näiteks Eesti ettevõtte LDI toodetud laserseadet (LIDAR), mis võimaldab lisaks õli tuvastamisele ka reostuse kogust määrata.

AMETKONDADE ÜHINE TEGEVUS

Samal ajal kui Piirivalveamet püüdis koostöös Veeteede Ameti ja Soome laevadega merel reostust ohjata, tegutsesid Keskkonnainspeksioon ja Veeteede Amet oma pädevusalas kahel suunal. Veeteede Amet pöördus laevaomaniku ja lastiomaniku poole, et saada teavet vrakiga seotud edasisest tegevusplaanidest. Keskkonnainspeksioon, kes algatas kohe pärast õnnetusjuhtumit kriminaalmenetluse, võttis avastatud reostuslaikudest proove, et teha kindlaks seos uppunud vrakiga.

Reostuse liikumissuuna põhjal oli selge, et see jõuab Tallinna lahte. Seetõttu kutsus valitsuse kriisikomisjon 24. märtsil kokku kriisireguleerimismeeskonna, et kooskõlastada reostustõrjetöid Põhja-Eestis ja samal ajal veel jätkunud koristustöid Loode-Eestis. Kriisireguleerimismeeskonda kuulusid Siseministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi, Kaitseministeeriumi, Päästeameti, Piirivalveameti, Keskkonnainspeksiooni, Riikliku Looduskaitsekeskuse, Veeteede Ameti, Eestimaa Looduse Fondi, Harju maavalitsuse ja Tallinna linnavalitsuse esindajad. Meeskonna juhiks määrati Päästeameti

peadirektori asetäitja ja asejuhiks Keskkonna-inspektsiooni peadirektori asetäitja. Moodustati ka ekspeditsioon ja ühine tegevusrühm.

Etteruttavalt võib öelda, et reostus jõudiski mitmes kohas Põhja-Eesti rannikuvetesse, kuid siiski mitte rannale – jää hoidis seda kaldast eemal. Leiti ka määndunud linde, kuid nende hulk ei olnud nii suur kui looderanniku reostuses ja nende abistamiseks oldi paremini valmis.

VRAKI TÜHJAKSPUMPAMINE

Oluline küsimus oli vraki tankidesse jäänud kütteõli ja sellega seoses vraki muutmine keskkonnoohutuks. Vrakil oleva kauba omanikult püüti saada selgust, kas ta on huvitatud lasti ülestõstmisest – nii oleks saanud siduda lasti pinnaletõstmise töid vraki tühjaks pumpamisega. Kahjuks jooksid Eesti esindajate läbirääkimiskatsed liiva ja augustikuus andis valitsus Piirivalveametile ülesande korraldada vraki tühjendamine. Viimane pidas kõnelusi Hollandi ettevõttega Mammoet Salvage B.V., kuid nemad pidasid sügistalviseid ilmastikuolusid siiski liiga ohtlikeks. Seejärel pöördus Piirivalveamet Norra ettevõtte Frank Mohn Flatoy poole. Sellega sõlmitigi leping ja 27. oktoobril alustas laev Geosund teed Vaandloo saare poole, et merepõhjas lebab vrakk kütteõlist tühjendada. Eesti poolt olid vaatlejatena kohal Piirivalveameti, Keskkonnainspektsiooni ja Veeteede Ameti esindajad. Operatsioon kulges tormistest ilmadest hoolimata edukalt ja 11. novembril 2006 olid tööd lõpetatud. Vrakilt pumbati välja 134 kuupmeetrit vee ja kütuse segu. Vedeliku töötlemisel saadi sellest 18 tonni puhast õli. Arvutuste järgi voolas laevalt merre 136,73 tonni naftasaadusi ja selle põhjal kujunes saasteasu suuruseks ligi 123 miljonit krooni. Juhtumit hakkas arutama Peterburi linnakohus, kuhu Eesti riik esitas ka hagi kaubalaevale Runner 4 otsa sõitnud laeva omaniku vastu, nõudes vraki tühjaks pumpamise kulude hüvitamist.

JÄRELDUSED JA ÕPPETUNNID

Runner 4 juhtum näitas, et Eestil on vaja nüüdisaegseid vahendeid nii merereostuste seireks kui ka reostuse kõrvaldamiseks talvistes oludes. Samuti leidis kinnitust, kui tähtis on selliste

Reostuse koristamine Tallinna lähel

õnnetuste korral eri ametkondade koostöö. Looderannikul aset leidnud juhtumiga võrreldes oli ametkondade ühine tegutsemine seekord märgatavalt parem ja tõhusam.

Tulevikku silmas pidades on Keskkonnaministerium algatanud reostustõrjefondi loomise põhimõttel „reostaja maksab”, mis võimaldaks riigi reostustõrjevõimekust suurendada. Sise-ministeriumi juhtimisel on valminud riikliku merereostustõrje plaani I ja II osa, 2007. aastal koostatakse III, praktiliste tegevuste osa.

PROBO KOALA JUHTUM KUI NÄIDE PIIRIÜLESEST PROBLEEMIST

Esimesed signaalid ühe kahtlase laeva võimalikust Eestisse saabumisest tulid meie ametkondadele Saksa ajakirjanike kaudu septembri algul. Rahvusvahelistest meediaväljaannetest saadud

teabe järgi olid Aafrikas Elevandiluuranniku pealinnas Abidjanis tuhanded inimesed saanud mürgituse, mille põhjustajaks peeti Panama lipu all sõitvat tankerit Probo Koala. Ehkki mingit ametlikku teavet ega kahtlustusi ei esitatud, olid Keskkonnainspeksioon ja Veeteede Amet laeva kontrollimiseks valmis.

15. septembril saabus laev Paldiski Lõunasadamasse ning keskkonnakaitseinspektorid ja Veeteede Ameti spetsialistid kontrollisid seda. Keskkonnanõuete ega tehniliste nõuete rikkumist ei tuvastatud, laev mingeid jäätmehäireid ei andnud ja lahkus sadamast. Nagu hiljem selgus, jäi see siiski meie vetes reidile ja asuti kütuse- tanke pesema.

23. septembril sai Keskkonnainspeksioon Paldiski Lõunasadamalt teate, et Probo Koala tuleb uuesti sadamasse ja soovib tankipesuvett ära anda. Varasemat teavet arvestades oli inspeksiooni seisukoht, et seda ei tohi maha laadida enne, kui analüüsid on võetud ja nende tulemused selgunud. Hoiatati ka jäätmehäireid vastu võtma pidanud, ohtlike jäätmehäirete käitlemisega tegelevat osatühingut. Ametliku teabe puudumisele vaatamata otsustas Keskkonnainspeksioon laeva põhjalikult kontrollida.

SÜNDMUSTE KIIRE ARENG

Enne veel, kui inspeksioon jõudis kavandatud kontrollimise ja proovide võtmiseni, hakkasid

sündmused väga kiiresti arenema. 25. septembri õhtul saabus Eestisse keskkonnakaitseorganisatsiooni Greenpeace laev, et alustada aktsioone Probo Koala vastu. Greenpeace'i aktivistid nõudsid Eesti ametkondadelt ka Probo Koala kohest arestimist. Selleks aga tol hetkel alust ei olnud.

Tõenäoliselt tänu Greenpeace'i laialdastele rahvusvahelistele kontaktidele saabus 26. septembri õhtul esimene ametlikumat laadi teade – paarirealine e-kiri Elevandiluuranniku uurimiskomisjoni juhilt. Kuni selle ajani ametlikke andmeid Probo Koala võimaliku seotuse kohta Elevandiluuranniku juhtumiga ei olnud.

Seejärel jõudis Eesti Vabariigi suursaatkonnast Pariisis Keskkonnaministeeriumisse Elevandiluuranniku saatkonna noot. Sellega teatati peatselt laekuvast ametlikust pöördumisest ja soovist pikendada tankeri Probo Koala Paldiski sadamas inspekteerimise aega. Sama soovi avaldas Elevandiluuranniku Vabariigi keskkonna-, vee- ja metsaminister.

UURIMINE PROBO KOALAL

27. septembril pidas keskkriminaalpolitsei Probo Koala Paldiski sadamas kinni ja pärast esialgsete proovitulemuste selgumist alustas riigiprokuratuur kriminaalmenetlust inimese tervisele või keskkonnale ohtlike jäätmehäirete käitlemise nõuete rikkumise tunnustel, kui sellega on põhjustatud oht inimeste elule või tervisele või keskkonnale. Analüüsi tulemused näitasid, et tankipesuvees sisalduvad mürgained sarnanevad Aafrikas Elevandiluurannikul ulatusliku mürgituse põhjustanud ainetega.

Kriminaalmenetluse kiireim faas kestis 10. oktoobrini. Selleks ajaks kehtestati laevale lahku-miskeeld, tehti seal läbiotsimine ja sündmuskoha vaatlus. Samuti kuulati üle kõik meeskonnaliik-med, võeti korduvalt laeva kütusetankidest proove, määrati vajalikud ekspertisid, võeti ära peaaegu kogu laeva dokumentatsioon ja saadeti rahvus-vahelisi õigusabipalveid teistele riikidele. Lisaks Eestile oli tolleks ajaks alustatud kriminaalmenet-lust ka Elevandiluurannikul ja Hollandis nendes riikides toime pandud kuritegude kohta.

6.–10. oktoobrini viibis Eestis ka Elevandiluu-ranniku 11-liikmeline presidendi volitustega delegatsioon, et vahetada kummagi riigi krimi-naalmenetlustega seotud teavet ja materjale.

Oktoobri keskel toimetas Probo Koala oma ohtlikud jäämed Sillamäele, kus jäätmekäit-lusettevõtte EcoPro need vastu võttis ja hiljem Vaivara ohtlike jäätmete keskuses ümber töötas.

Probo Koala kriminaalmenetlus jätkub Eestis endiselt – oodatakse Hollandisse, Suurbritan-

niasse ning Kreekasse saadetud õigusabipalvete täitmist.

RAHVUSVAHELISE KOOSTÖÖ TÄHTSUS

Seoses selle juhtumiga tuli Eestisse Euroopa Komisjoni keskkonnavolinik Stavros Dimas, kes rõhutas, et Probo Koala juhtum on kogu Euroopa probleem ja sedalaadi olukordade ärahoidmiseks on vaja riikide ladusat koos-tööd. Tõenäoliselt tähendab see ka mõningast õigusaktide korrigeerimist ja rahvusvaheliste konventsioonide ülevaatamist.

Sadamate jäätmekäitlusele on hakatud suu-remat tähelepanu pöörama. 2007. aasta algul toimus Euroopa mereohutuse agentuuri korraldusel kontrollkäik Eesti sadamatesse. Muu hulgas jõudsid kontrollijad järeldusele, et laevaheitmetega seonduvat koostööd Euroopa Liidu liikmesriikide vahel peaaegu ei ole. Selle edendamiseks saavad samme astuda nii agen-tuur kui ka Euroopa Komisjon.

2006 OLI SUURTE METSATULEKAHJUDE AASTA

Metsapõlengud tekitasid keskkonnale kahju ligikaudu 17 miljoni krooni eest

2006. aastal registreeriti Päästeametis 4726 maastikupõlengut ja 250 metsatulekahju kogupindalaga 3096 ha. Metsatulekahjude arv ei olnud iseenesest väga suur, kuid põlenud ala pindala oli viimase poolesaja aasta üks suurimaid. Kui statistikas pisut tagasi vaadata, siis näiteks 1963. aastal oli metsatulekahjude pindala koguni 3755 ha. 2006. aastast jäävad meelde suurtulekahjud Agusalus, Kurtnas, Kuusalus ja mujal. Võrdluseks eelmine, 2005. aasta, kui oli parajalt vihmane ja metsatulekahjusid suhteliselt vähe: 65 juhtumit, kus põles kokku 86,5 ha.

Metsapõlengutega keskkonnale tekitatud kahju suuruseks hindasid keskkonnakaitseinspektorid 2006. aastal 16,8 miljonit krooni. See ei ole paraku lõplik summa, sest osaliselt jätkuvad suure pindalaga põlengute kahjuhindamise tööd veel 2007. aastal. Päästeameti 2006. aasta lisakulutused metsatulekahjudele (mootorikütus, töötasud, inventar jne) olid üle 20 miljoni

krooni. Ka metsaomanikele tekitas tuli palju kahju. Omanike kahju koosneb põlenud puidu maksumusest koos tule kahjustatud puidu müügist saadava kahjumiga, millele lisanduvad kulutused põlenud ala koristamiseks ja uue metsa rajamiseks. Seega selgub metsaomanikele kahju tegelik suurus üldjuhul alles järgmisel aastal.

SUURIM TULEKAHJU OLI AGUSALUS

2006. aastal esines metsatulekahjusid kõikides maakondades. Arvuliselt ja pindalaliselt oli neid kõige enam Harju- ja Ida-Virumaal. Võrdluseks olgu toodud 2005. aasta. Siis registreeriti metsatulekahjusid 12 maakonnas. Tulest jäid tookord puutumata Hiiu-, Järva- ja Valgamaa. Metsatulekahju keskmine pindala oli 2006. aastal 12,4 ha (2005. aastal 1,33 ha).

2006. aasta suurim metsatulekahju leidis aset Ida-Virumaal Illuka vallas Agusalus. Häirekeskus registreeris tulekahjuteate 12. juulil kell 9.53. Tegelikult olid inimesed juba eelmisel päeval tundnud metsapõlemise lõhna ja teatanud oma kahtlustest. Kui aga RMK

Aasta	Tulekahjude arv	Trahvitud isikute arv	Trahvisumma (kroonides)	Keskkonnakahju suurus (kroonides)
2000	158	8	1 585	6 506 000
2001	91	21	9 104	563 689
2002	356	38	25 415	26 680 060
2003	111	35	16 800	2 793 490
2004	90	42	21 460	5 418 005
2005	65	13	7 920	242 538
2006	250	75	72 420	16 843 093

Metsa ja muu taimestikuga kaetud alade tuleohutusnõuete järelevalve, 2000 - 2006

töötajad piirkonnas ringi sõitsid, jäi tulekahju avastamata. Algul arvatigi, et kuna samal ajal käisid metsakustutustööd Ida-Virumaal Kurtnas ja ka Venemaal põlesid metsad, võiks tegemist olla ka nende tulekahjude suitsuga. Agusalu metsatulekahju kustutamiseks ei jätkunud Virumaa ressurssidest ja kustutustööde juhtimise ülesanne pandi Lõuna-Eesti Päästkeskusele. Kustutajaid tuli Eestimaa eri kohtadest. Töid raskendas asjaolu, et tegemist oli kaitsealaga, kus kunagised teed ja sihid olid muutunud läbimatuks, samuti see, et põua tõttu olid ka rabajärved kuivanud ja kustutustööde ajal muutis tuul aeg-ajalt suunda. Kustutustööd kestsid 1. augustini. Tulekahju üldpindalaks saadi GPS-iga mõõdistatult 1235 ha, millest RMK Iisaku metskonna territooriumil oli 929,4 ha, ning millest omakorda keskealised, valmi- vad ja küpsed metsad moodustasid 180,4 ha ja metsata metsamaa 749 ha. Nagu juba öeldud, oli tegemist kaitsealaga ja tule poolt kahjustatud tulundusmetsade pindala oli vaid 26 ha.

METSAPÕLENGUTE PEAMISEKS PÕHJUSEKS OLI INIMESTE HOOLETUS

99% metsatulekahjudest saab alguse inimese otsese või kaudse tegevuse tagajärjel. 2006.

aastal sai looduslikest teguritest (äikesest) alguse üks metsatulekahju, s.o 0,4% metsatulekahjudest. Ühel juhul ehk samuti 0,4%-l metsatulekahjudest oli põhjuseks keevitamine (tööstuslik tegevus). Raiejäätmete põletamisest (metsamajanduslikud tööd) sai alguse 1% metsatulekahjudest. Autopõlengust ja maha kukkunud elektriliini traatidest (transport ja elektriliinid) sai alguse 2% metsatulekahjudest. Kuritahtlik süütamine oli 17% metsatulekahjude tekkepõhjus. Hooletu suitsetamine ja tuletõrje, kontrolli alt väljunud kulupõletamine jne (hooletus) oli 34% metsatulekahjude tekkepõhjuseks. Kaitseväe õppustest ja juba kustutatud tulekahjude uuestipuhkemisest (muu põhjus) sai alguse 4% tulekahjudest. Põhjust ei õnnestunud välja selgitada 42%-l tulekahjudest.

JÄRELEVALVE

Metsa ja muu taimestikuga kaetud alade tuleohutusnõuete rikkumisi registreeriti 2006. aastal kokku 123, trahviti 75 isikut summas 72 420 krooni. Eeltoodust moodustab Keskkonnainspektsiooni osa vastavalt 104, 60 ja 61 620 krooni. Suulisi hoiatusi ja hoiatustrahve tehti kokku kaheksa. Alustatud kriminaalajade arv oli 17.

PEIPSI SAI RISUVÕRKUDEST PUHTAMAKS

öödunud aasta positiivseks sündmuseks võib pidada ettevõtmist, mille käigus eemaldati Peipsi järve lõunaosast mõne päevaga peaaegu 40 kilomeetri ulatuses vanu võrke.

Igal aastal jääb Peipsi järve hulgaliselt nii ebaseaduslikult vette lastud püügivahendeid kui ka tuule ja jääga püügikohast eemale liikunud nakkevõrke, mis takistavad kaladel kudema pääsemist, segavad kalureid kalapüügil ja ohustavad suplejaid.

Osa järve jäänud võrke võib muutuda n-ö tapjavõrkudeks, jätkates kalade hävitamist pika aja jooksul. Võrkudesse jäänud kala hakkab roiskuma ja vajub koos võrguga põhja. Aja möödudes tõuseb saagist vabanenud püünis jälle pinnale ja jätkab püüki. Selle tõttu vähenevad meie kalavarud – ohus on eelkõige haug, koha ja latikas.

Sageli jäävad veekogu risustama röövpüüdjate võrgud, millel puudub nõuetekohane märgistus. Et tegemist on odavate Hiina võrkudega, siis ei vaevu röövpüüdjad pahatihü võrke välja võtma.

Arvestades, et probleem on aasta-aastalt tõsisemaks muutunud, algatas Keskkonnainspeksioon 2006. aasta augustis järve võrkudest puhastamise. Aktsiooni toetasid mitme ametkonna esindajad – võrke aitasid välja tragida oma laevadega abiks tulnud politsei, piirivalve ja mereinstituudi esindajad. Kõige rohkem oli korruga väljas kaheksa ujuvahendit: neli Keskkonnainspeksiooni väikelaeva, kaks piirivalvelaeva ning üks laev nii mereinstituudilt kui ka politseilt.

Ettevõtmist toetas rahaliselt Keskkonnainvesteeringute Keskus.

SAAGIKS ÜLE VIIESAJA VÕRGU

Projekt pidi olema viiepäevane, kuid tormine ilm segas plaane. Pärast kaht esimest päeva tuli teha paus ja töö jätkus järgmisel nädalal, kui ilm oli paranenud. Kokku kestsid tööd neli päeva.

Sellele vaatamata võib tulemusi heaks pidada. Piirissaare ja Kallaste vahelisel kalade kudemisalal tragiti ühiste jõududega järvest välja 505 nakkevõrku, mille kogupikkus oli ligikaudu 36 kilomeetrit. Risuvõrkudest puhastati umbes 47 ruutkilomeetri suurune ala Kallastelt Kolkjani.

Et tragimise tulemuste põhjal on järv üsna risustatud, soovib inspeksioon ettevõtmist kindlasti korrata.

PILK MAAKONDADELE

KESKKONNAININSPEKTSIOONI PIIRKONDLIKUD OSAKONNAD RÄÄGIVAD NENDE JÄRELEVALVE ALL OLEVATE MAAKONDADE OLULISEMATEST PROBLEEMIDEST JA POSITIIVSETEST ARENGUSUUNDADEST. PALJUD PROBLEEMID ON SARNASED, KUID MAAKONDADEL ON KA ERIPÄRASID.

HARJUMAA MUREDE KESKMES ON INIMENE

Harjumaa, mis on maakonnadest pindala poolest teisel ja elanike arvu poolest esimesel kohal, pakub oma äärmiselt vaheldusrikka maastiku ja erakordselt kauni looduskeskkonnaga laialdasi puhke- ja vaba aja veetmise võimalusi nii oma maakonna elanikele kui ka külalistele.

Harjumaal on paljutki kõige enam, nii head kui ka halba – palju sadamaid ja naftaterminali, tööstusettevõteteid ja muidu ehitisi, suur hulk ettevõtlikke inimesi ja mitte alati keskkonnasõbralikke ettevõtmisi, suurim prügil, kõige rohkem jäätmeid ja suurim söeterminal. Kõik see mõjutab paratamatult ka keskkonda ja kahjuks pole mõju alati just selline, mille üle me võiksime veel aastate pärast uhkust tunda. Et meie teod ja teoksed ei põhjustaks keskkonnas pöördumatuid muutusi ja ilusat Harjumaad jätkuks ka meie järeltulijatele, teostab siin keskkonnajärelevalvet Keskkonnainspeksiooni Harjumaa osakond, mille koosseisus on praegu 22 asjatundlikku ja pühendunud töötajat.

Keskkonnakaitseinspektorite poolt avastatud rikkumiste arv on aasta-aastalt vähenenud, see ei tähenda aga sugugi, et me oleksime laisemaks muutunud. Uuritavate objektide hulk ning kontrollitud avalduste ja kaebuste arv on pidevalt suurenenud. Oleme asunud tegelema tõsisemate probleemidega ja tänu senisele tööle on hakanud nii ettevõtteid kui ka harjumaalased ise rohkem loodusest hoolima.

HÄDAS HAISU JA TOLMUGA

Viimastel aastatel on Harjumaa teatud piirkondade elanikud pidanud üha enam vaevlema mitmesuguste haisu- ja tolmuprobleemide küüsis. See ongi teema, mille pärast on Keskkonnainspeksiooni valvetelefonile laekunud kõige rohkem kaebusi. Enim kaevatakse Maardu-Muuga piirkonnast, Paldiski naftaterminalist, Kehra tselluloosi- ja paberitehasest tuleva haisu ning Vao karjäärast ja söeterminalidest lenduva tolmu üle.

Miks siis Harjumaa haiseb ja mis meil haiseb? Suurimaks probleemiks on kindlasti Maardu-Muuga piirkond, kus on väga väikesele territooriumile kanda kinnitanud üle kümne naftasaadusi käitleva ettevõtte. Tugev ebameeldiv naftasaaduste lõhn on haistmismeelele väga suur koormus ja sellega võivad kaasneda mitmed tervisehädad. Õigusaktidega kehtestatud välisõhu saaste piirväärtused võimaldavad õhku paisata rohkem saasteaineid, kui see inimeste tervise jaoks mõistlik oleks, ja ebameeldiv lõhnaaisting võib tekkida juba kehtestatud piirväärtusest mitu korda väiksema saastetaseme juures.

Ettevõtete tegevus algab planeeringu kehtestamisest ja ehitusloa väljastamisest. Muuga sadama piirkonnas paiknevad kütuseterminalid on saasteallikad välisõhu kaitse seaduse tähenduses ja neile kõigile on väljastatud välisõhu saastelood, mille kohaselt on lubatud välisõhku saasteaineid paisata. Konflikti aluseks on juba halb planeering, mistõttu kütuseterminalid paiknevad kõrvuti elurajoonidega. Kui termina-

lid töötavad korraga, siis saasteainete kogused summeeruvad. Ebasoovitav olukord tekib väga mitmete terminalide ühise mõju tulemusel, ei ole ühte või mitut konkreetset rikkujat, kelle karistamine võiks kogu õhuprobleemi piirkonnas lahendada. Seetõttu koostati Keskkonnaministeeriumis Keskkonnainspeksiooni algatusel Muuga sadamast pärineva välisõhu saaste vähendamise tegevuskava, mis peaks lõppetapis tagama parima võimaliku tehnika kasutuselevõtu probleemsetes terminalides.

Samas ei saa Keskkonnainspeksioon lubada ühelgi ettevõttel õigusaktide ja väljastatud keskkonnalubade nõudeid rikkuda. Inspektorid jälgivad kütuseterminalide tööd pidevalt nii plaanilistel kontrollidel kui ka seoses kaebustega ja kõigi avastatud rikkumiste puhul rakendatakse karistusi.

KÕIGE ENAM SUURI SADAMAID

Harjumaa rannajoone pikkus on 530 kilomeetrit, siin asuvad Eesti suuremad sadamad. Suurim neist Muuga sadam, järgnevad Paljassaare, Paldiski ja teised. Meie sadamad on mitmeotstarbelised tööstusalad, kus tehakse korraga palju eri toiminguid: laaditakse-lossitakse naftakeemiasaadusi ja puistekaupa, millest suurema osa moodustavad süsi, väetis, turvas ja saepuru, hoiustatakse ja veetakse konteinerikaupa, remonditakse laevu ja immutatakse puitu. Siit võib leida metallitöötlemisettevõtteid, teraviljaterminale ja isegi laevaehitustehase. Sadama kohustus on aga ka teenindada laevu, võtta neilt vastu jäätmeid, naftasegust vett, tankipesuvett ja pilsivett. Seega on keskkonnakaitseinspektorite tööpõld eriti lai ja pidevat kontrolli vajavaid ettevõtteid palju. Rohkem rikkumisi tuleb ette just seoses keskkonnalubade

Sadamates toimival tuleb jätkuvalt silma peal hoida

tingimuste eiramisega, samuti kiputakse pahasti vastu võtma ja käitlema selliseid saadusi ja kaupu, mille jaoks luba polegi taotletud.

PALJU JÄÄTMEID JA SUURIM PRÜGILA

Jäätmed on Harjumaal juba aastaid olnud üks teravamaid probleeme. Endiselt jõuab osa prügi metsa alla ja tühermaale. Oleme teinud väga tõhusat koostööd kohalike omavalitsustega ja paljudel juhtudel saab nn lihtsamad rikkumised jätta lahendamiseks sealsetele ametivendadele. Püüame neid aidata nii koolitusega kui ka oma kogemustega mitmesuguste õigusrikkumiste menetlemisel. Eelmisel aastal keskendusid inspektorid peamiselt pakendijäätmete, probleemtoodete ning ohtlike jäätmete kogumise ja käitlemise kontrollile, kuid palju on veel teha, õigusakte tuleb täiendada ja keskkonnakaitseinspektoreid koolitada.

IMEILUS LOODUS JA PALJU KAITSEALASID

Meie kaunitel ranna- ja kaitsealadel liigub väga palju rahvast – tahavad ju pealinna elanikud ka loodusest osa saada. Paratamatult kaasnevad sellega probleemid, millest sagedasemad on lõketegegimine vales kohas, ATVdega ja muude mootorsõidukitega rallimine väljaspool teid ja radu, jäätmehunnikud ning äratallatud ja segamini sõidetud metsaalused.

Endiselt on probleeme ehitamisega nii ehituskeeluvööndisse kui ka metsaaladele. Pahasti raiutakse mets maha enne, kui raadamiseks on väljastatud raieluba. Loa andmise aluseks saab olla detailplaneeringu kaudu maa sihtotstarbe muutmine ehitusmaaks. Eelmisel aastal tuli selliste üliagarate arendajate tegutsemise tõttu mitmel korral kriminaalmenetlust alustada. Samuti teevad inspektoritele muret metsaomanikud, kes rikuvad oma metsas toimetades metsaseaduse nõudeid.

Harjumaa jõed, järved ja meri on kalavarude poolest rikkad. Mis on ühele linlasele parem puhkus kui minna looduse vaikusesse kala püüdma! Paraku ei ole kõik kalamehed seaduskuulekad ning ei taha oma hobiga tegeleda lubatud viisil.

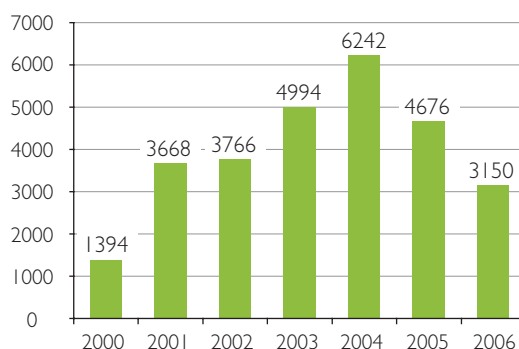
Viimastel aastatel oleme aga keskendunud kalandusettevõtete kontrollile, mis võimaldab nii kalapüüdjatel kui käitlejatel tõhusamalt silma peal hoida.

HARJUMAA INSPEKTORITE SUURIM PROOVIKIVI – LOODE-EESTI RANNIKUREOSTUS

Soome lahel on väga tihe laevaliiklus, suure osa sellest moodustab naftasaaduste transiit suurte tankeritega meie sadamate ja Peterburi piirkonna sadamate kaudu. See on ka üks Eesti territoriaalmere ja sadamate akvatooriumide reostusjuhtumite põhjuseid. Viimase aja tõsisem olukord oli Loode-Eesti ranniku reostamine naftasaadustega eelmise aasta algul.

See sündmus pani meid ja meie häid koostööpartnereid ühiselt pingutama, et looduskeskkond saaks taas nautimisväärseks ja midagi oleks säilitada ka lastelastele. Koostöös Päästetameti ja Riikliku Looduskaitsekeskuse töötajatega osalesid Harjumaa osakonna inspektorid reostuse koristamisel ja likvideerimisel ning prokuratuuri, keskkriminaalpolitsei ja piirivalve töötajatega juhtumi kohta alustatud kriminaal- asja menetlemisel. Reostuse põhjustanud laeva otsides pidi inspektor muu hulgas Egiptuseski käima. Selle juhtumiga tegelemine nõudis inspektoritelt palju pühendumist ja teadmisi. Samas sai sellest palju ka õppida, et järgmist reostustega toimetulemiseks valmis olla.

Keskkonnavalaste rikkumiste arv, 2000-2006

VIRUMAA – ROHELINE MAAKOND KÕRVUTI TÖÖSTUSPIIRKONNAGA

ii võib lühidalt sõnastada Keskkonnainspektiooni Virumaa osakonna tööpiirkonna – Lääne- ja Ida-Virumaa – eripära.

Kui Lääne-Virumaa on saanud roheline maakonna tiitli, siis Ida-Virumaad teatakse enamasti hoopis vastupidisest küljest – paljude keskkonnaprobleemidega tööstuspiirkonnana. Tegelikult on muresid mõlemas ja võib öelda, et ei olegi järelevalvevaldkonda, millega Virumaa osakond kokku ei puutuks.

Virumaa osakonna tööpiirkond algab läänes Harjumaa piirist ja lõpeb idas riigipiiriga, lõunasse jääb Jõgeva maakond, edelasse Järvamaa.

Siin on Soome laht oma sadamatega, Peipsi järv, Kurtna järvestik, mitmed sookaitsealad, metsad, Narva jõgi, kiiresti arenev ja keskkonnanõudeid arvestama pidav keemia-, metalli-, ehitusmaterjali-, puidu-, tselluloosi- ja tekstiilitööstus, elektrijaamad, allmaa- ja pealmaakaevandused, liiva-, pae- ja savikarjäärid, turbaväljad, rahvusvahelised transiiditrassid, nafta- ja õliterminalid, põllumajandus ja loomakasvatus.

Meie järelevalvet nõudev maismaaterritoorium on 9990,6 ruutkilomeetrit, sellele lisanduvad veekogud. Piirkonnas elab ja töötab 247 871 inimest.

Virumaa osakonnas ei ole kombeks vaadelda kaht maakonda eraldi, kuigi nagu eespool mainitud, on kummalgi oma eripära. Kiiresti arenev tööstus on iseloomulik rohkem Ida-Virumaale ja põllumajandusega tegeletakse aktiiv-

semalt Lääne-Virumaal, ent tööstus areneb kiiresti ka viimases.

Virumaa keskkonnakasutusel hoiavad silma peal ja järelevalvet teostavad Keskkonnainspektiooni 25 asjatundlikku ja kogenud teenistujat. Paraku jääb ennetustööks vähem aega, kui vaja oleks. Kontrollitavate objektide ja jooksvate teadete arvu silmas pidades ei ole mõeldav, et inspektorid suudaksid kohe kõik probleemid lahendada. Seepärast tuleb paratamatult teha valikud ja tegeleda esmajoones kiireloomuliste ülesannetega. Positiivne on see, et tänu inimeste keskkonnateadlikkuse tõusule on keskkonnavalaste õigusrikkumiste arv eelmiste aastatega võrreldes märgatavalt vähenenud.

Ühise eesmärgi nimel töötades ei saa me läbi ilma kohalike keskkonnateenistuste, piirivalve, politsei, Päästeameti, Riikliku Looduskaitsekeskuse, Maksu- ja Tolliameti, kohtute ja teiste ametite ja asutusteta.

SUUREMATE RIKKUMISTE AEG ON JÄÄNUD SELJATAHA

Metsaalased kuriteod, mis Virumaale aastaid halba kuulsust tõid, on järjepidevalt vähenenud. Metsade majandamisel on teadlikkuse tõusu näha nii riigi- kui ka erasektoris. Mõningad probleemid aga on jäänud ja nendega tegeletakse. Ei ole ju saladus, et metsatööstus on endiselt üks piirkonna suuremaid tööandjaid ja Virumaal asuvad Eesti suuremad puiduterminaalid. Metsaomanikud peavad endale teadvustama, et mets ei tähenda üksnes kasusaamist, vaid ka kohustust seda uuendada ja seadusekohaselt majandada.

Ebaseaduslik raie Liiganusel, mis tõi kaasa üle miljoni krooni keskkonnakahju. Õnneks tuleb taolisi juhtumeid järjest harvem ette.

Tööstus, mille areng on Eesti üldist majanduskasvu arvestades lausa kiirteel, on vabanemas kunagisest nõukogudeaegsest keskkonnavaanulikkusest tehnoloogiast. Uued keskkonnanõuetele vastavad tootmisettevõtted võimaldavad loodussäästlikku tarbimist ja keskkonnakasutust. Näitena võib nimetada Kundasse rajatud tselluloositööstust ning Viru Keemia Gruppi, kus tehnoloogiat pidevalt täiustatakse ja keskkonnakasutust loodussõbralikumaks muudetakse.

Probleeme muidugi on, sest suurettevõtete puhul ei saa kuidagi üle tootmisega kaasnevatest avariidest ja kaasnähtustest (hais, müra, planeeringu puudused jne). Ida-Virumaa põlevkivitööstus koos elektrijaamadega on riigi jaoks strateegiliselt tähtis. Põlevkivikaevandamise tagajärjed võivad ilmneda aga alles aastakümnete pärast. Oluline on väga hea ja põhjalik planeering, samuti riskide hindamine. Mõned haavad on keskkonnas juba aastakümneid

näha olnud – näiteks mitmesugune jääkreostus mõlemas maakonnas, poolkoksimäed ja elektrijaamade tuhaväljad. Tehnoloogia nüüdisajastamine sunnib keskkonnakaitseinspektoreid pidevalt teadmisi täiendama, sest inspektor peab piltlikult öeldes teadma, mis torust sisse läheb, mis seal toimub ja mis lõpuks välja tuleb, ning eelkõige, kas see, mis sealt välja tuleb, ei reosta loodust.

Jahindus ja kalandus on valdkonnad, kus patustajaid ikka jätkub, kuigi ka neis on olukord aastatega muutunud. Kaugi kestnud ebaseaduslik röövpüük Euroopa ühes suuremas mageveejärves Peipsis väheneb. Praegune olukord ei ole võrreldav sellega, mis toimus järvel aastaid tagasi, kuid ikka veel leidub neid, kes kehtivast korrast kinni ei pea ning lubatust rohkem püügivahendeid ja väiksema silmasuurusega võrke kasutavad. Samuti tunnevad röövpiüdjad sügiseti huvi Lääne-Virumaa lõhe- ja forellijõgede vastu.

Jahinduse valdkonnas puutume kokku nii eeskirju rikkunud jahimeestega kui ka salaküttidega.

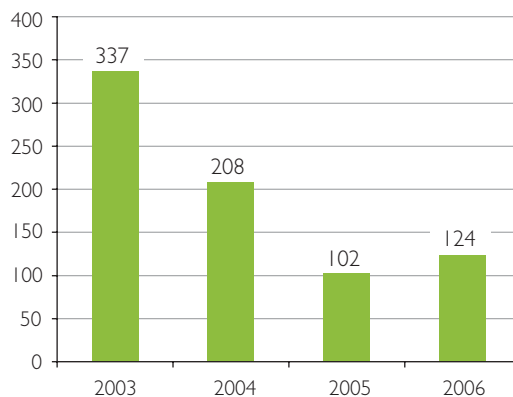
Põllumajanduses on suuremad raskused seotud silohoidlate ja sõnnikumajandusega, mis kujutavad endast ohtu põhjaveele. See probleem on teravaim nitraaditundlikel aladel.

Jäätmeid näeme metsades ja asulate ümbruses pea igal sammul, kuid paraku õnnestub reostaja harva tabada. Looduse hoidmise vajalikkust peaks mõistma igaüks. Küsimus on selles, kuidas inimeste mõtteviisi muuta.

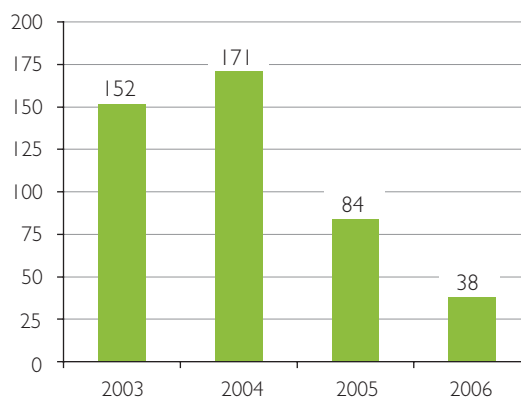
Eelnimetatud on olulisemad teemad, millega Virumaal tegeletakse. Lisaks on muid valdkondi, mille järelevalvekohustuse on riik Keskkonnainspeksioonile pannud.

Üha rohkem leiab kinnitust tõsiasi, et teatud tingimustel saavad tööstus ja puhas loodus eksisteerida koos, mitte ainult kõrvuti asuvas maakondades. Selle eesmärgi nimel teeb Keskkonnainspeksioon tõhusat tööd. Probleemid ei lahene iseenesest ja kohe, osa neist on seotud puudujääkidega õigusaktides, mille muutmine on aeganõudev. Keskkonnainspeksiooni ülesanne on õigusrikkujad välja selgitada ja süüdlased vastutusele võtta – seda me oma igapäevatöös teemegi.

Metsarikkumiste arv Ida-Virumaal, 2003-2006

Metsarikkumiste arv Lääne-Virumaal, 2003-2006

EESTIMAA SÜDAMES ANNAB TOONI PÕLLUMAJANDUS

Järva- ja Raplamaa paiknevad Eestimaa südames, kus on viljakandvat põllumaad ning mitmekesine ja kordumatult kaunis loodus. Siin puudub merepiir, kuid see-eest saavad alguse mitmed jõed. Nendes kahes maakonnas teostab järelevalvet Keskkonnainspektsiooni Järvamaa osakond.

Möödunud aastale tagasi vaadates võib uhkusega tõdeda, et tööd tehti kõvasti. Tõsi, arvnäitajad on eelmiste aastatega võrreldes väiksemad, ent selle korvab teadmine elanikkonna ja ettevõtete suuremast keskkonnateadlikkusest, loodushoiust ja säästvast majandamisest.

Kiire elutempo, kasvav majandus ja pidev areng toovad paraku probleeme kaasa ka Järva- ja Raplamaal.

PÕLLUMAJANDUSETTEVÕTJAD PEAKSID OLEMA HOOLIKAMAD

Järva- ja Raplamaa on põllumajanduspiirkonnad, kus tuleb sagedamini ette veekaitseõuete rikkumisi põllumajandusettevõtjate poolt. Vajalikud tegevus- ja tootmisload küll hangitakse, kuid nendega seotud kohustused unustatakse üsna ruttu või jäetakse hoopis tähelepanuta. Õigel ajal esitamata aruanded ja puudulikult korraldatud sõnnikumajandus ei näita keskkonnasäästlikku suhtumist.

Vananenud silohoidlad kujutavad endast tõsist reostusohu. Kui sõnnikuhooldlaid uuendatakse toetuste abil tihti ja tulemuslikult, siis viimane aeg oleks ka silohoidlad ette võtta. Hoidlatest

pinnasele valguvat silomahla ja levivat haisu ei tohi võtta tootmisega kaasneva paratamatuseks.

JÄÄTMED SATUVAD PAHATIHTI METSALA

Viimasel paaril aastal on jõudsalt hoogustunud ehitustegevus – ehitatakse palju uusi maju, renoveeritakse vanu või lammutatakse ajahambast puretud ja uuele ehitusele ette jäävaid hooneid. Ehitus- ja lammutusjäätmete hunnikud aga riivavad silma meie rikkalikes seene- ja marjametsades. Pahatahtlikkus ja eelkõige teadmatus on põhjused, miks kohtame aegajalt risustatud metsaaluseid. Koostöös kohalike omavalitsustega saab jäätmete loodusesse sattumise tõenäosust vähendada. Selleks on kohalikele omavalitsustele korraldatud praktilisi ja teoreetilisi õppepäevi ning koostöös vallaametnikega kontrollitud jäätmekäitlusõuetest kinnipidamist eri piirkondades.

JÄÄKREOSTUS ENDISELT MUREKS

Möödunud aastal jätkus jääkreostusobjektide (vanad kütusehoiud, mahutid jne) likvideerimine. Rõõm on tõdeda, et kohalikud omavalitsused on ajale jalgu jäänud objektide keskkonnohtlikkusest aru saanud ning koostavad usinasti projekte ja rahastamisaotlusi. Tilk tõrva on meepotis ometi – üsna tihti unustatakse likvideerimistöid tegeva asutuse tausta uurida. Odav teenus ei pruugi tähendada kvaliteeti, tihti puuduvad tööettevõtjal vajalikud load ja tööd tehakse lohakalt. Oht, et vanad kütusejäägid satuvad ümbertöötamise asemel keskkonda, on sellisel juhul üsna suur.

Näide keskkonnanõuete eiramisest: lekkiv silohoidla

METSADES OLUKORD PAREM, AGA PROBLEEME JÄTKUB

Järva- ja Raplamaale on iseloomulikud suured soolad, tihedad metsad ja liigirikkus.

Metsarikkumiste arv langeb pidevalt, väiksem hulk varguseid ja vähem ebaseaduslikku raiet muudab metsaomanikud ja -ettevõtjad rahulikumaks. Süsteemne metsajärelevalve ja selleks kasutatav moodne tehnika on taganud teabe kiire liikumise ja kontrolli toimuva üle.

Metsaomanike ja metsa ülestöötajate seas külvab endiselt segadust raieõigus ja sellega seonduv. Kui sellele lisada muu hulgas elektriõhuliini kaitsevööndi laiendamine, on tulemuseks tõsine arusaamatus. Küsimusi on palju:

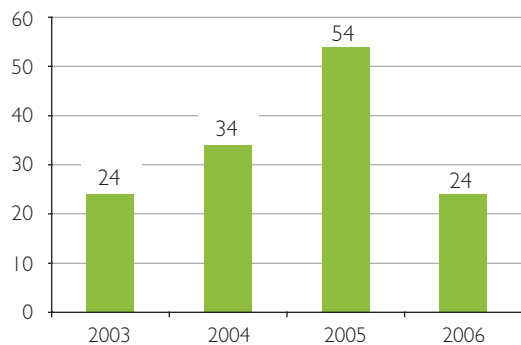
kes võib raiet teha, kas peab raieõiguse võõrandamise vormistama, kellele jääb materjal, kes dokumendid täidab, kas peab metsateatise esitama jne.

Tõenäoliselt tekitavad segadust ka uus, 2007. aastal kehtima hakanud metsaseadus ja pisut kiirustades koostatud rakendusaktid. Küsimuste ja probleemide korral tasub pöörduda kohalike keskkonnateenistuste spetsialistide või metsainspektorite poole.

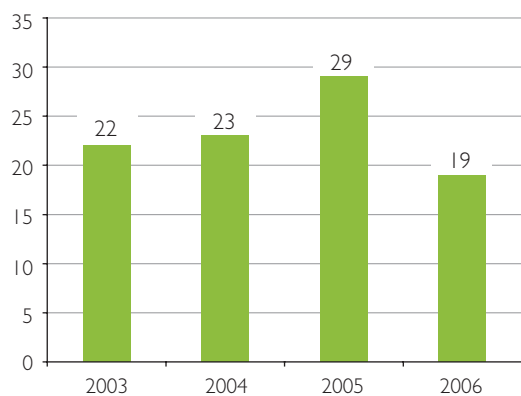
PROBLEEMID KALADE JA KALASTAJATEGA

Rapla- ja Järvamaalt kulgevad läbi või saavad alguse paljud jõed, harrastuskalastajaid tõmbavad ligi nii kevadised kalarohked jõed kui ka suvised forelliojad. Meie kalaveed oleksid

Veekaitseõuete rikkumiste arv Järvemaal, 2003-2006

Veekaitseõuete rikkumiste arv Raplemaal, 2003-2006

hoopis rikkamad, kui jõgedele ja ojadele ehitatud veetõkestusrajatiste juurde loodaks kude- rändeks vajalikud trepid ja kanalid. Kalastajate ja ühiskondlike organisatsioonide algatusel ja eestvedamisel loodame lähiajal olukorra paranemisele.

Meie väikesed jõed ja järved ei suuda pakkuda võrdselt saaki igaihele, oskamatust soovitakse korvata püügivahendite rohkuse või ebaseadusliku püügiga. Ikka ja jälle leiab inspektor järvesopist või jõekäärust nakkepüüniseid ja põhjaõngi. Kohalik kalamees oma laualt valimatult ei võta, probleemiks on pigem mujalt saabunud ühepäevaseltskonnad, kes lisaks häirivad lähima ümbruskonda ja risustavad kaldaid.

MOOTORSÕIDUKEID JÄTKUB IGALE POOLE

Rahva jõukust näitab tehnikavahendite suurem arv. ATVD ja muud maastikuliikurid ei mahu ettenähtud radadele juba ammu ära. Sõitjate meelest kõlbavad sõitmiseks kõik kohad – looduskaitsealad, metsastatud karjäärid, põllu- ja heinamaad. Ilmselt ei ole kellelegi võõras pilt segipööratud metsaalusest või kinnisõidetud kraavist. See on tõsine probleem, mille teadvustamiseks ja lahendamiseks kulub veel hulk aega ja vahendeid.

LÄÄNE-ĒESTI KESKKONNAKAITSJATEL TEGEMIST NII MAAL KUI KA MEREL

eskkonnainspeksiooni Läänemaa osakonna järelevalvepiirkonda ehk Lääne-, Hiiu- ja Saaremaad võiks iseloomustada sõnaga „mitmekesisus”, seda mitmes mõttes. Osakonna tööpiirkond algab kaugelt Liivi lahelt Ruhnu saarest, hõlmab Saaremaad koos kõigi väikesaartega, Muhumaad ja Hiiumaad koos laidudega, Vormsi saart ja Läänemaa ning lõpeb Osmussaarega Soome lahes. Suurem osa selle merealast on Väinameri, mis on laevameeste jaoks keeruline piirkond. Ega asjata öelda, et Väinamerel seilates on kallas kaugel, aga põhi lähedal. Iga eksimus võib aluse otsekohe kari- dele või madalikule ajada.

Siin on palju looduskaitsealuseid territooriume, põllumajandusettevõtteid, sadamaid, turismi- ja majutusasutusi ning kauneid randu. Samas puuduvad suured kalatöötlemisettevõtted ja muu suurtööstus, mis on koondunud rohkem teistesse maakondadesse.

Metsasuse, õieti küll suure puidutagavara poolest need maakonnad eriti silma ei torka. Aga väärib arvata, et mets tähendab vaid palgi- puid. Mets on ka loomad, taimed, putukad, seened, kadastikud, paakspuuvõsa, puisniidud ja muu. Seda metsa on meil kolmes maakon- nas – Lääne-, Saare- ja Hiiumaal – küllaga. Asukoha eripära arvesse võttes pöörame suuremat tähelepanu looduskaitsealadele, kaitsealustele randadele ja sealsele puhkema- jandusele. Rõhku pannakse ka jahipidamise ja kalapüügi kontrollile, sealhulgas traalpüügi kontrollile.

RIKKUMISED RANNAL JA KALDAL

Järelevalve valdkonnas on viimastel aastatel põhirõhk langenud tegelemisele ranna ja kalda ehituskeelualale kerkinud ehitiste ja hoone- tega. Surve sellel alal püsib ja viimastel aastatel pigem suureneb kui väheneb. Ikka ja jälle tuleb teateid, et keegi on alustanud ehitamist, ja kontrollimisel selgub, et kõiki dokumente ei ole olemas või ei ole neid veel lõpuni korda aetud. Seadusega on ette nähtud ebaseadusliku ehitise likvideerimine. Alati ei pruugi see tähendada hoone lammutamist, mõnel juhul saab omanik selle teisaldada või kaugemale nihutada. Üks võimalus on ehitise seadustamine, see tähen- dab, et hangitakse vajalik luba. Kõiki neid võimalusi on ka kasutatud.

Aasta-aastalt kasvab inimeste käsutuses olevate maastikuautode ja ATVde hulk. See tehnika on suuteline liikuma ka nendel maastikel, kuhu varem kergetehnikaga ligi ei pääsenud. Kuigi liiklusvahendiga väljaspool teid liiklemine omaniku nõusolekuta on seadusega keelatud, tehakse seda ikka. ATV on iseenesest looduses liikumiseks väga hea ja suhteliselt keskkonna- säästlik vahend, kuid ei ole seda enam kindlasti siis, kui sellega hakatakse krossi sõitma. Võimsa mootoriga masinad suudavad ümbritseva suh- tes hoolimatu inimese käes teha loodusele palju kurja ja jätta metsadesse-randadesse pikaks ajaks püsivad jäljed.

TULEOHTLIK AASTA

Aastad ei ole vennad. Kui 2005. aasta möödus metsade tuleohutuse seisukohalt suhteliselt

See seltskond on jätnud loodusesse oma jälje

rahulikult, siis 2006. aasta oli äärmiselt raske. Põud algas suve teisel poolel. Koos Päästeameti, Riikliku Looduskaitsekeskuse ja RMK töötajatega käisid keskkonnakaitseinspektorid igal nädalalõpul populaarsemates puhkepiirkondades tuleohutusnõuete täitmist kontrollimas. Ehkki õigusrikkumisi vormistati suhteliselt vähe, oli tulemuseks see, et Läänemaa ja Hiiumaa metsad jäid tuest puutumata. Saaremaal olid mõned suuremad põlengud.

Mööda ei saa minna ka kevadistest kulupõlengutest. Nende ohjamine ei läinud nii hästi. Kui Läänemaal ja Hiiumaal oli asi enam-vähem kontrolli all, siis Saaremaal põles 2006. aasta kevadel maha terve küla. Põhjuseks oli elektrilii-nist alguse saanud kulupõleng, mis levis tugeva tuulega väga kiiresti suurele maa-alale.

SALAKÜTTE JÄRJEST VÄHEM

Jahipidamisnõudeid üldjuhul järgitakse.

Tõsiseid õigusrikkumisi tuleb harva ette, kuigi päris ilma rikkumisteta ükski maakond ei ole. Salaküttimist (jahipidamisõiguseta või jahiloata jahipidamine) jääb iga aastaga vähemaks. Veidi murelikuks teeb järjest suurenev jahiturism. Kuigi jahipidamine jahiturismi käigus on organiseeritud ja toimub usaldusväärsete jäagrite järelevalve all, tuli Läänemaal siiski ette juhtum, kui Itaalia päritolu jahituristid kasutasid linnujahil Eestis keelatud jahipidamisvahendit – elektroonilist peibutusseadet, millele oli salvestatud mitmete lindude häälsusi. Tõsi, selline jahipidamine läks neile väga kalliks maksma, kuid me ei või olla kindlad, et sellist asja edaspidi enam ei kordu.

VÕITLUS PRÜGI JA JÄÄTMETEGA

Jätakuvalt on probleemiks looduse reostamine olmeprügi ning ehitus- ja lammutusjäätmetega. Inspektorid puutuvad üsna sageli kokku siiasinna üleöö kerkinud prahihunnikutega. Samas

peab ütlemata, et ebaseaduslik jäätmete ladestamine toimub enamasti siiski maal, millel ei ole kindlat omanikku. Seega saab väita, et sellise olukorra üks põhitegureid on nn omanikujärelevalve puudumine. Eriti torkavad silma kindla peremeheta endised sõjaväeobjektid. Jäätmetel on aga selline omadus, et kus neid korra juba maha pandud on, sinna hakatakse neid ka juurde tooma. Seega on eriti oluline ja vajalik, et iga maalapike saaks endale peremehe või kindla haldaja – see lahendaks olukorra või vähemalt vähendaks oluliselt jäätmete ebaseadusliku ladestamise probleemi.

PROBLEEMIKS MEREREOSTUS

Omaette probleemiks on kujunenud mere-reostus. Osmussaare ja Hiiumaa tagant läheb rahvusvaheline laevatee, mida mööda liigub umbes 200 alust päevas, enamik neist kaubalaevad ja tankerid. Kui kaubalaevadelt püütakse merre lasta põhiliselt pilsivett, siis tankeritelt tankipesujääke. See kujutab endast ohtu meie randadele ja merel peatuvatele või talvituvatele lindudele. Nii tuli meil 2006. aasta talvel loode-rannikul üle elada üks suuremaid õlikatastroofe, mille tagajärjel hukkus tuhandeid linde.

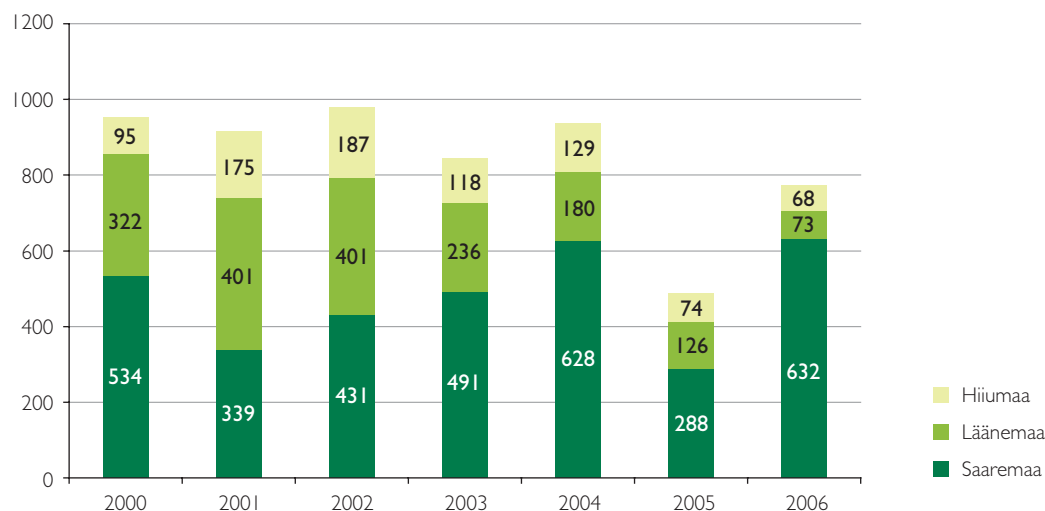
Reostuse tekitajate tuvastamine on Keskkonnanispeksiooni ülesanne, kuid seda on olnud mitmetel põhjustel väga raske teha. Paraku oleme siiani suuremast merereostusest teada saanud alles siis, kui õli on juba randa jõudnud. Peab mainima, et piirivalve on viimasel aastal mere-

reostuse andmeid väga operatiivselt edastama hakanud. Püüame avastatud õlilaike ühiste jõududega tuvastada ning oletatavaid reostajaid kindlaks määrata ja jälitada. Võimalik, et see ongi parim reageerimine, mille lõpptulemus on, et laevnikud enam lihtsalt ei söanda laevaheitmeid merre lasta. HELCOMi aastaaruandes ebaseadusliku naftasaaduste merrepumpamise kohta väidetakse igatahes, et neid jääb arvuliselt ja koguseliselt aina vähemaks. Sealjuures on seirelendude arv suurenenud ja vaatlusteks kasutatakse ka satelliite.

KOOSTÖÖAASTA

Kuigi 2006. aasta oli looduskaitsealadele ja rahvusparkidele väga keeruline – moodustati Riiklik Looduskaitsekeskus ja kaotati looduskaitsealade administratsioonid – võib siiski kohe esile tuua ühe positiivse joone – looduskaitse tervikuna muutus Eestis märksa kooskõlastatumaks. Seda näitas kas või Loode-Eesti ranniku õlireostuse likvideerimise koordineeritud korraldus, kus iga ametkond täitis kindlat ülesannet ja sai sellega üsna hästi hakkama. Läänemaal tegelesid looduskaitsekeskuse töötajad hukkunud lindude kindlaksmääramise ja nende hävitamiseks ettevalmistamisega, Keskkonnanispeksioon koristatud õlilääkide kogumise ja kõrvaldamisega, Päästeamet koristustööde korraldamisega. Kindlasti tuleb ära märkida Nõva vallavalitsust, kes sai suurepäraselt hakkama koristustöödel osalenud inimeste majutamise ja toitlustamisega.

Keskkonnanalaste rikkumiste arv Saare-, Hiiumaa- ja Läänemaal, 2000-2006

PÄRNU- JA VILJANDIMAAL JÄRELEVALVE KESKMES KALAPÜÜK

Pärnu maakonnas on kalapüük alati tähtis olnud ja kalavarude kaitsele on pööratud suurt tähelepanu. Kalapüügirikkumiste arv vähenes 2006. aastal eelmise aastaga võrreldes peaaegu kolmandiku võrra.

Sellel on ka mitmeid objektiivseid põhjusi – üks neist oli ebasoodne ilm. Kesisemad jääolud lühendasid tunduvalt talvist jääaluse püügi perioodi. Tõenäoliselt vähendas rikkumiste arvu ka püügiõiguste koondumine üha väiksema hulga kalurite kätte. Lisaks kutseliste kalurite arvu vähenemisele on oluliselt vähenenud ka harrastuskalastajate hulk. Seda on kindlasti mõjutanud harrastuspüügil saadud kala müügi- ja ostukeeld.

Üks 2006. aasta prioriteete oli kala esmakokkuvõtte, kalatöötajate ja värske kala veo kontroll. Nendes valdkondades tehti palju koostööd maksuametnike ja piirivalvuritega. Eduka koostöö tulemusena avastati mitmeid ebaseaduslikke tegevusi ja hoiti ära ebaseaduslik kalaga kauplemine.

Traallaevu on Pärnus vähemaks jäänud ja harvem lossitakse siin ka kala. Põhjused peituvad püügipiirkonna asukohas, mis jääb Pärnust võrdlemisi kaugemale – seetõttu lossitakse lähemates sadamates. Rõõmustav on see, et Pärnu ja Liivi lahe kalavarud suurenevad. Usume, et selles on oma osa ka kalapüügi tõhusamal järelevalvel.

Vähipüük on Pärnumaal juba aastaid keelatud olnud ja ebaseaduslikku vähipüüki on jäänud

vähemaks. Sellegipoolest karistati selle tegevuse eest 2006. aastal Pärnumaal nelja isikut.

Viljandimaal oli kalanduse valdkonnas põhirõhk endiselt Võrtsjärvel. Erinevalt eelmistest aastatest ei pannud kutselised kalurid toime väärtegusid, millega kaasnenuks kahjutasud. Võrtsjärvest ja väikejärvedest kõrvaldati püügilt oluliselt vähem ebaseaduslikke püügivahendeid. Tugevdatud kontrolli alla võeti randumiskohad ja kalade turustamisega seonduv tegevus.

SURVE KAITSELADELE JA RANDADELE

Pärnu maakonna territooriumil paiknevad mitmed looduskaitsealad, millest suuremad on Luitemaa, Nigula ja Soomaa rahvuspark. Koos siseturismi kasvuga on tunda järjest tugevamat survet kaitsealadele. Aastatepikkune järelevalve ja veidi kõrvalisem asukoht on Nigula looduskaitseala suurematest probleemidest säästnud. Enim rikkumisi pandi toime Soomaa rahvuspargis, tüüpilisemad rikkumised olid lõkketegemine ja telkimine. 2006. aasta oli erakordselt tuleohdlik, aga õnneks kaitsealadel metsa- ja taimestikupõlenguid ei toimunud. Mõned väiksemad metsapõlengud Pärnumaal siiski olid, kuid suurem kahju suudeti ära hoida. Luitemaa kaitsealal oli paar pinnase kahjustamise juhtumit, millest üks oli tingitud ATVde ja krossimootorratastega sõitmisest väljaspool ettenähtud teid. Teine rikkumine toimus kaitseväe õppuse käigus, kui eirati loa tingimusi. Need rikkumised avastati tänu ajakirjanike, kohalike elanike ja Looduskaitsekeskuse töötajate abile. Võib öelda, et Looduskaitsekeskuse kaasabil on järelevalve

kaitsealadel ja looduskaitselistel üksikobjektidel muutunud märksa tõhusamaks.

Koos elatustaseme tõusuga ja üha hoogustava kinnisvaraarendusega rajatakse rohkem ehitisi ranna- ja kaldakaitsevööndisse, eelkõige suvituspiirkondades Häädemeeste ja Varbla vallas. Varasemate aastatega võrreldes on sagedamini tegemist puhkeotstarbeliste ehitistega. Paraku esines ka juhtumeid, kui ehitusloa väljastajad ei arvestanud metsamaal ranna- ja kaldakaitseliste piirangutega ning Natura alade piirangutega.

Rannaaladele kipuvad ka sõidukijuhid. Sobiva peatuspaiga ja parema supluskooha otsingul tükitakse sõitma veepiirini ja vahel lausa vette. Seejuures ei arvestata, et ranna piiranguvööndis, mis on mererannal 200 meetrit, ei ole sõidukitega liiklemine väljaspool teid lubatud. Sõitmisega kahjustatakse õrna rannataimes-tikku ja võidakse keskkonnale kahju tekitada. Püüdsime rikkumisi ära hoida ja teha koostööd kohalike omavalitsustega. Nende suhtumine probleemi on erinev. Osa kohalikke omavalit-susi tunneb keskkonna säilimise pärast muret ja näitab huvi üles. Samas on omavalitsusi, kes peavad suureks kulutuseks ka teadetetahvli ja liiklusmärgi ülespanemist. Edaspidi loodame koostööd kohalike omavalitsustega parandada, eelkõige ühistegevuste ja koolituste kaudu.

SUUREM TÄHELEPANU METSAFIRMADELE

Erinevalt varasematest aastatest ei alustatud Pärnumaal seoses ebaseadusliku metsaraiega 2006. aastal ühtegi kriminaalasja. Keskkonna-kahju tekitati kahel korral ja see näitaja on püsi-nud viimastel aastatel samal tasemel. Suuremat tähelepanu pöörati metsamaterjaliga tehtud tehingute kontrollimisele. Kontrollimisel tekkis kahtlusi ühe ettevõtte metsamaterjali päritolu tõendavates dokumentides. Selle ettevõtte ja teise temaga tihedalt seotud, metsamaterjali kokku ostva ettevõtte suhtes on menetlust alus-tanud Maksu- ja Tolliamet. Koostöö maksu-ametiga jätkub ka edaspidi.

Mullu kontrollitud metsafirmades suuremaid rikkumisi ei avastatud. Ka erametsaomanike hulgas ei täheldatud tõsisid rikkumisi. Ena-

Kalatöötlemisettevõtete kontrollimise kõrval tuleb inspektoritel ohjeldada ka röövpüüdjaid. Pildil: röövpüüdjad Pärnu jõel

masti oli tegemist puudulikult vormistatud dokumentidega.

Möödunud aasta tulehtlikul perioodil tuli keskkonnakaitseinspektoritel inimestele sageli selgitada, millised tagajärjed võivad olla tuletõrje reeglite eiramisel. Neljal korral ei piisanud ainult selgitamisest, vaid tuli alustada väärteomenetlust.

Ka Viljandimaal vähenes keskkonnakahju põh-justanud ebaseaduslike raiete ja kriminaalasjade arv. Peamised rikkumised olid raie seaduslik-kuses veendumata jätmine ja metsamaterjaliga tehtavate tehingute eeskirja rikkumine. Puidu-töötlemisettevõtete plaanilise kontrolli käigus avastatud nelja metsateatiste võltsimise juhtumi materjalid edastati uurimiseks politseile. Metsa-rikkumistega seoses alustati neli kriminaalasja, neist kaks ebaseadusliku raie kohta Viljandi maastikukaitsealal.

JÄÄTMEKÄITLUSES ON ARENGURUUMI

2006. aastal avati Paikusel uus suur prügila ja teised prügilad suleti. Küllap oli see üheks põhjuseks, miks ebaseadusliku jäätmekäitluse juhtumid sagesid. Üsna tihti viidi jäätmeid metsa alla või kasutati teede täiteks.

Kui 2005. aastal pöörati suuremat tähelepanu pandipakenditele, siis 2006. aastal oli rõhuasetus tootja vastutuse kontrollimisel. Luubi alla sat-sid ettevõtted, kes ei olnud liitunud taaskasu-

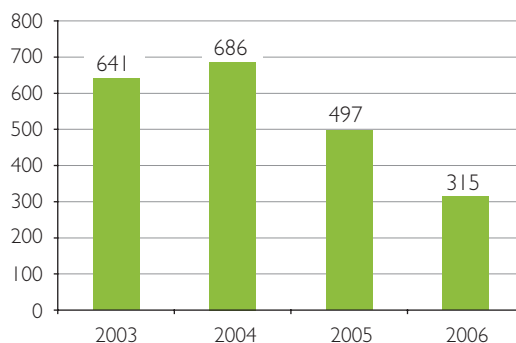
tusorganisatsioonidega. Kahjuks avastati selliste kontrollide käigus väga palju rikkumisi. Järelkontrollil tehti kindlaks, et enamik ettevõtetest oli nimetatud organisatsioonidega liitunud. Pärnumaa eripäraks on, et siin ei ole riiklikku ohtlike jäätmete kogumise keskust, ja seoses sellega on tekkinud hulk probleeme. Küsimuste lahendamisel on kohalikud omavalitsused passiivsed ja äraootaval seisukohal. 2006. aastal tuli Pärnumaal ilmsiks üks suurem vahejuhtum seoses ohtlike jäätmete kogumise puuduliku arvestusega – kahjuks alles siis, kui ettevõtte oli esitanud pankrotiteate, ja lahendus ei ole kõige meeldivam. Selles vahejuhtumis tulid esile õigusaktide puudujäägid ja mõtteainet said paljud ametnikud, sealhulgas keskkonnakaitseinspektorid.

Viljandimaal alustati jäätmeseaduse rikkumiste vähendamise eesmärgil omavalitsuste kaasamist. Ettekirjutuste tulemusel likvideeriti kaks potentsiaalselt ohtlikku jääkreostuse kohta. Põllumajandusettevõtete järjepideval kontrollil oli positiivne tulemus – reostusjuhtumeid ei esinenud. Oluliselt vähenes Viljandimaa suurima seakasvatuseettevõtte ASi Ekseko tegevuse kohta esitatud kaebuste arv. Et tootmistehnoloogiat täiustatakse ja ehitatakse lägamahuteid, kulges lägalaotamine probleemideta. Tõsisema veeseaduse rikkumisena võib nimetada loata paadikanaali rajamist Võrtsjärve ääres Valmas.

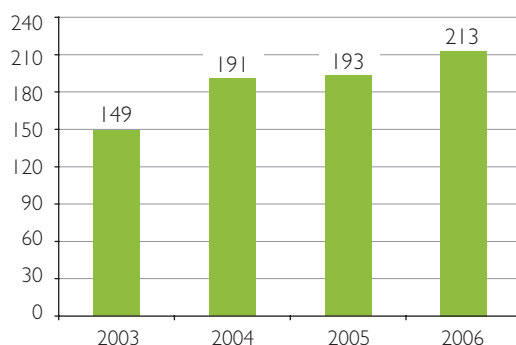
PÕHJUST RAHULOLUKS

Rõõmustav on see, et Pärnumaal on olukord mitmes valdkonnas paranenud. Näiteks veekaitseprobleemid on tänu järjest suurema hulga piirkondade kanaliseerimisele vähenenud. Samas teevad jätkuvalt muret kanalisatsioonita suvilarajoonid, ühisvoolsed väljalasud ja uuendamata reoveepuhastid. 2006. aastal viidi Pärnumaal mitmed katlamajad, näiteks Pärnu Soojuse, Sindi ja Vändra katlamaja üle gaasküttele, see vähendas piirkonna saastust ja sellega kaasnevat probleeme. Endiselt laekub aga kaebusi katlamajade kohta, kus kasutatakse kütteks põlevkiviõli, mille ümberpumpamisel eraldub ebaseadlik haisu. Võrreldes varasemate aastatega on haisuprobleeme vähemaks jäänud. Eelmistel aastatel laekus palju kaebusi ühe kalatootmisettevõtte ja ühe kalajahu tootva ettevõtte kohta. Mõlemad asusid tiheasustusosal ja seetõttu oli elanike pahameel täiesti mõiste-

Kalapüügirikkumiste arv Pärnumaal, 2003-2006

Kalapüügirikkumiste arv Viljandimaal, 2003-2006

tav. 2006. aastal lõpetas üks ettevõtte tegevuse ning teine muutis tehnoloogiat ja arvatavasti ka toodangu kogust.

Rahuloluga võib öelda, et Viljandimaal on jahiohutusnõuete rikkumiste arv vähenenud. Mullu avastati siiski kolm tähelepanuväärsemat rikkumist. Kolga-Jaani jahiseltsis tabati salakütid, kes tekitasid ebaseadusliku metsseajahiga 24 000 krooni suuruse keskkonnakahju. Endine Viljandimaa jahimeeste liidu esimees sai karistada ebaseaduslike lubade väljastamise eest ja vastutusele võeti jahiseltsi esimees, kes korraldas ühisjahti Soomaa rahvusparkis.

Viljandimaa inspektoritel oli jätkuvalt väga hea koostöö politseiga, eriti Kolga-Jaani, Suure-Jaani, Viiratsi ja Kõpu-Paistu piirkondade konsultantidega. Olulist teavet saadi loodussõpradelt, Viljandimaa keskkonnateenistusest ja Looduskaitsekeskuse spetsialistidelt. Hea koostöö oli ka kohaliku ajalehe Sakala ajakirjanikega, mistõttu said laiemale üldsusele kajastatud kõik olulisemad õigusrikkumised.

TARTU- JA JÕGEVAMAAL PÕHIRÕHK KALAKAITSEL

Tartumaa ja Jõgevamaa geograafilisest asendist tingituna on keskkonnajärelevalvel tööd nii vee peal kui ka maismaal. Viimatinimetatu puhul algab see Jõgevamaa viljakatest, kuid nitraaditundlikest aladest ning lõpeb rabade ja soodega Emajõe kallastel. Keskkonnakaitseinspektorite karmid ja õiglased silmad peavad jõudma jälgida 29 valda ja kuut linna, mille elanike arv on kokku 187 847. Et õigusrikkumisi võimalikult kiiresti lahendada, on lisaks Tartu 12 inspektorile Jõgeva büroos tööil neli, Mustvee kontoris neli ja Mehikoormas kaks inspektorit.

Suur osa Peipsi järve kaldajoonest on Jõgevamaa piires. Kui arvestada ka Emajõe ja kahe maakonna sisejärvi, on igati loogiline, et Keskkonnainspeksiooni Tartumaa osakonna üks põhivaldkondi ja prioriteete on kalakaitse.

KALAINSPEKTORITEL TÖÖD JÄTKUB

Kalakaitsega tegeleb Tartumaa osakonnas 11 inspektorit, neli neist töötab ka jahi- ja metsajärelevalve alal. Kalanduse järelevalve tulemusena avastatakse Tartumaal kõige rohkem rikkumisi. Sagedasem rikkumine on ebaseaduslik kalapüük nakkevõrkudega. Tuleb tõdeda, et tööpõld ei taha kuidagi kahaneda. Üks suuremaid probleeme on püügivahendite lihtne kättesaadavus ja odav hind. Püügilt eemaldatud võrkudele trahvi kartuses tavaliselt järele ei tuld ja pole harvad ka juhtumid, kus võrgud inspektorit kartes lihtsalt vette jäetakse. Sellised surmalõksud on eriti kahetsusväärsed.

Elektriga püüki aitab tõkestada 2007. aastal kehtima hakanud kalapüügiseaduse säte, millega keelatakse elektripüügivahendi valmistamine, omamine, ladustamine, võõrandamine, transportimine ja kasutamine, välja arvatud kalavarude uuringute eesmärgil. Niisiis ei aita elektripüügivahendi omanikku enam vabandus, et vahendi omamine ei tähenda veel sellega püüdmist. Teadustöökasutatavad aparaadid peavad olema kantud andmekogusse ja selle kohta peab olema väljastatud Keskkonnaministeriumi tõend.

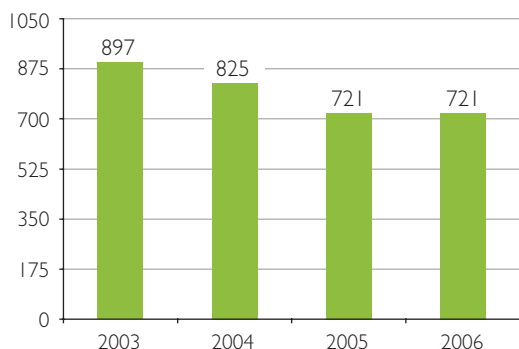
Et Peipsi järv on piiriveekogu, teevad inspektorid tihedat koostööd piirivalvuritega. Teine suurem koostööpartner on politsei.

PIIRANGUVÖÖNDID SURVE ALL

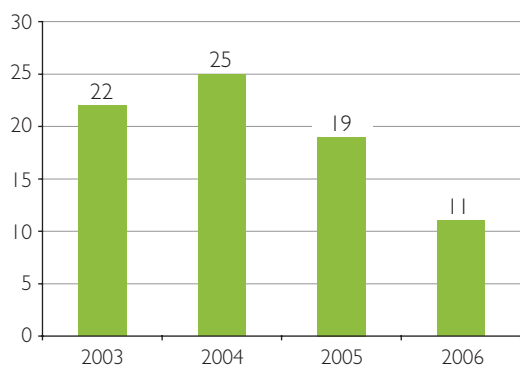
Tulles vee pealt kuivale maale, satume otsejooones looduskaitseadusega reguleeritud piiranguvööndisse, kus kehtivad oma nõuded ja reeglid. Sageli avastatakse klassikaline looduskaitse alles siis, kui tegevusele pannakse seadusest tulenevad piirangud.

Kinnisvarabuumi varjus süveneb iga aastaga surve looduskaunitele kohtadele – elupaiga valimisel eelistatakse valdavalt ilusat vaikset nurgakest, kus on ka veekogu. Kinnisvaraarendajate kasuahnus ei pidurdu isegi siis, kui ohtu satuvad kaitsealuste taimede kasvukohad ja loomade pesitsuspaigad. Hävitustööst saab Keskkonnainspeksioon paraku enamasti teada alles pärast seda, kui tegu juba tehtud. Nii mõnelgi üksiküritajal on tekkinud soov ehitada oma kodu otse veekogu ehituskeeluvööndisse. Sellisel juhul peaks eelarvesse lisaks

Kalapüügi rikkumiste arv Tartumaal, 2003-2006

Veekaitse nõuete rikkumiste arv Jõgevamaal, 2003-2006

ehituskuludele ka lammutuskulud lisama, sest sundlammutamise kohta on esimesed kohtulahendid juba olemas.

Elatustaseme tõustes on tekkinud uusi hobi- sid, mille harrastajad ei paista kahjuks silma looduskeskkonnast hoolimisega. Olgu siin märgitud loodusmaastikul ATVde, mootorrataste ja džiiptidega rallimine, millest jääb maha segipööratud pinnas. Talvel meeldib paljudele jäärajasõit, kuid looduskaitseadusega on kalda piiranguvööndis väljaspool selleks ettenähtud teid ja radasid sõitmine keelatud. Ehkki veeseaduse kohaselt ei ole jääkattel sõitmine keelatud, peaks rallija endale helikopteri tellima, sest piiranguvööndit läbimata ta jääle ei saa. Veeseaduses on sätestatud jääkatte kaitse, mille kohaselt ei tohi veekogu jääkatet reostada ega risustada naftasaaduste, kemikaalide, jäätmete ega muude reostusainetega.

MUREKS VESI JA JÄÄTMED

Vee kaitse ja kasutamise seisukohalt on järjest suuremaks mureks kujunemas väikeasulate amortiseerunud ja kasutuskõlbmatud reoveepuhastussüsteemid. Et tegemist on reoveekogumisaladega, kus inimeste arv on alla 2000, siis ei valmista muret ka lähenevad euronõuete tähtajad. Seega tuleb väiksematel valdadel tahes-tahtmata oma niigi nappi rahakotti kergendada. Sagedasemad vee kaitse ja kasutamise alased rikkumised on tavapäraselt seotud põllumajandustootmisega. Õnneks peegeldub Tartumaal üldine majanduskasv ka põllumajanduses – sõnniku ja silo hoidmisega kaasnevaid probleeme jääb iga aastaga aina vähemaks.

Jäätmeseadusest tulenevate nõuete rakendamisel on Tartumaa omavalitsused jäätmeveo korraldamisega jänni jäänud. Iga omavalitsus, kus elab üle 1500 inimese, pidanuks juba 2005. aasta jaanuariks rakendama korraldatud jäätmeveo.

Kahjuks pole kadunud ka prügi- ja hunnikud metsa all ja maanteekraavis. Maaomanikud peaksid oma maal silma peal hoidma ning mitte laskma neile prügi- ja hunnikuid tekkida, sest kus juba on jäätmeid, sinna kipub neid juurde tekkima. Kui jäätmete mahaviskajaid ei ole võimalik kindlaks teha, jääb koristamine maaomaniku kohustusiks. Jäätmete üleandmisel peab kontrollima, kas vastuvõtjal on jäätmeluba. Siis ei teki olukordi, et inimesed saavad majapidamises tekkinud prügi lõpladestuskoha teada alles keskkonnakaitseinspektori laua ääres istudes. Jäätmeseaduse rikkumiste edetabeli eesotsas on ka jäätmete põletamine, samuti kipuvad jäätmeloa saanud ettevõtted unustama, et loal toodud nõuete täitmine, sealhulgas aruandluse tähtajaline esitamine on kohustuslik.

Õnneks on raugemas pakendiseadusega kaasnenud kired, nii poeomanikud kui ka tarbijad on oma õigusi ja kohustusi endale järjest rohkem teadvustanud.

JÕGEVAMAAL OMA PROBLEEMID

Jõgevamaa omapära on Vooremaa järved ja nendega on seotud ka mitmesugused rikku-

Igapäevane võitlus röövpüüdjate võrkudega

mised. Suvel käib palju rahvast järvede ääres puhkamas, tegeletakse ka kalapüügiga – nii legaalselt kui ka seadust rikkudes. Tänu heale koostööle Riikliku Looduskaitsekeskusega on kontroll järvedel toimuva üle paranenud, kuid selleni, et spinninguga kalale tulija enam nakkevõrku ei takerduks, on veel pikk maa. Jõgeva maavanem on oma korraldusega keelanud mootorsõidukitega sisejärvedel sõitmise. Selle all mõeldakse nii talvist autodega järvejääl kihutamist kui ka mootorpaatidega rallimist. Kuigi keeld on kehtinud mitu aastat, väidavad inimesed, et nad pole sellega kursis. Tänu meediakajastusele ja kontrolli tõhustumisele on järvedel mootorsõidukiga viibijaid siiski vähemaks jäänud.

Ka Jõgevamaal on üldise ehitusbuumi käigus suurenenud surve veekogude kallastele ja see suureneb veelgi. Kodu soovitakse rajada Peipsi kaldale või siseveekogude äärde. Muidugi tahtakse avada vaade veekogule – selleks raiutakse kaldalt puud maha ja niidetakse pilliroogu, arvestamata, et selleks on vaja kohaliku keskkonnateenistuse luba.

Koormust Jõgevamaa veekogudele tekitab ka siia koonduvad põllumajandus. Veel kasutatakse vananenud ja lekkivaid sõnnikukäitlussüsteeme, mille kaudu võib virts pinna- ja põhjavekke sattuda, põhjustada vee joogikõlbmatuks

muutumist ning veekogude eutrofeerumist. Seoses uute lautade ehitamisega on ka Jõgevamaal selles valdkonnas näha mõningast paranemist. Tänu eurotoetustele renoveeritakse vanu sõnnikuhoidlaid, viies need keskkonnanõuetega kooskõlla.

Ka Jõgevamaal on probleeme mootorsaamide, ATVde ja muude liikurvahenditega. Kahjuks pole sõidukijuhtide liikluskultuur koos elatus tasemega tõusnud. Ka maastikul kihutamiseks mõeldud alalisi enduroradu ei ole piisavalt loodud, kuigi eramaaomanikud on seda tüümi sisse usinasti täitma asunud. Nii sõidetaksegi kaitsealadel ja veekogude kaitsevööndites, jättes pinnasesse püsivaid jälgi. Juhid väidavad, et sõidukeelusilte väljas ei ole. Tegelikult peab igaüks endale kõigepealt reeglid selgeks tegema ja alles siis sõitma asuma. Küsimuste ja kahtluste korral võib alati pöörduda kaitsealade valitseja – maakonna keskkonnateenistuse – poole.

Aastatega on inimesed muutunud keskkonnateadlikumaks, kuid see ei tähenda, et keskkonnarikkumised on vähenenud. Teadlikkuse tõusu näitab see, et keskkonna reostamine, röövpüük, röövraie jm ei jäta inimesi enam külmaks, vaid sellest teatatakse Keskkonnainspeksiooni valvetelefonil 1313 või otse inspektorile. Hea läbisäämine ja koostöö kohalike elanikega aitab inspektoritel ka edaspidi tõhusat järelevalvet teha.

LÕUNA-EESTI MURED JA RÕÕMUD SEOTUD KAITSEALADEGA

õru-, Valga- ja Põlvamaal teostab keskkonnajäreleva- vet Keskkonnainspeksiooni Võrumaa osakond, kus töötab 21 inspektorit.

PROBLEEMID PAISJÄRVEDE JA TIIKIDEGA

Kõigis kolmes maakonnas oli 2006. aastal korduvalt probleeme paisjärvedega, sealhulgas hüdroenergia tootmisega. Veeseaduse kohaselt peab veekogu tõkestamiseks, paisutamiseks, veetaseme alandamiseks ja hüdroenergia kasutamiseks olema vee erikasutusluba. Paraku on juhtunud, et alati seda luba ei ole. Mõnikord on ettevõtte esitanud loataotluse, kuid alandanud järve veetaset enne loa väljastamist. Teinekord on nõutava keskkonnavalua saamist pidurdanud hüdroenergia tootmiseks algatatud keskkonnamõtjude hindamine, kuid see ei ole takistanud ettevõtet veetaset muutmast. Paljudel juhtudel tuli ette, et paisjärve tamm purunes „iseenesest”, aga ka tõepoolest amortiseerumise või hooldamatuse tõttu. Meie piirkonnas on paisu taga sageli looduskaitseala, lubamatu vee reguleerimine mõjutab väga tugevasti jõe elukeskkonda ja seal elutsevate isendite ellujäämise võimalusi.

Valgamaa ja Võrumaa 2006. aasta suuremaks probleemiks oli ka tiikide rajamine ja süvendamine. Seda juhtus sageli Valgamaal Otepää looduspargis ja Võrumaal Haanja looduspargis. Mõlemas kohas on uute tiikide rajamine keelatud, kuid ometi tekkis neid ohtralt. Peamiselt tehti tööd vana tiigi puhastamise nime all.

HOOLIMATUD SÕIDUKIJUHID JA EHITAJAD

Looduspargis ja kaitsealadel tervikuna tekitasid probleeme ka maastikusõidukid – ATVd ja mootorsaanid. Samuti on mureks liiklusvahenditega sõitmine ranna ja kalda piiranguvööndis. Looduskaitsealadel teeb üha enam muret sõiduvahendite parkimine keelatud kohas, mille põhjuseks on ka parkimiskohtade puudumine. Kaitsealal ja kalda piiranguvööndis on keelatud mootorsõidukitega väljaspool selleks määratud teid ja radu sõita. Paraku on nii ATVd kui ka mootorsaanid saanud üsna populaarseks ja meeliterutavaid sõidukohti leitakse just kaitsealalt. Mõtlematu ja süütuna näiva sõiduga on mõnel juhul pöördumatult kahjustatud näiteks üliharuldase taime kasvukohta või häiritud mängival metsisel või pesal istuval kotkal järglasi saamast. Maastikusõidukiga tohib kaitsealadel sõita ainult selleks ette nähtud kohtades ja olukordades (pääste- ja teadustööd jms), täites rangelt kaitse-eeskirja nõudeid. Paljudel kaitsealadel maastikusõidukiga liigelda ei tohi. Rohkesti kaebusi ATVde ja saanidega sõitmise kohta tuleb ka väljaspool kaitsealasid asuva maa omanikelt. Sõidetakse ilma maaomaniku nõusolekuta ja rikutakse metsaalust pinnast. Võru linnaserva aladel on märgatud ka alaealisi sõitjaid.

Juba mõnda aega kestnud hoogne kinnisvaraarendus seab Keskkonnainspeksiooni Võrumaa osakonna silmitsi ehitajatega, kes otsustavad ehitamisega kiirustades seaduserikkumise kasuks ja loodavad dokumendid alles ehitamise ajal korda ajada. Et detailplaneeringute

koostamine ja projekteerimine on aeganõudev, tasub ehitamist kavandades sellele aegsasti mõelda ja kohaliku omavalitsusega koostööd teha. Kui kaldale hoone ehitanud isikul puudub ehituskeeluvööndi vähendamist käsitlev detailplaneering või ta ehitab kaitsealale selle valitseja nõusolekut saamata/taotlemata, võib juhtuda, et ühel päeval tuleb ehitis oma kätega lammutada või teisaldada. 2006. aastal puutus Võrumaa osakond esimest korda kokku ka sellise skeemiga, et kohalik omavalitus võimaldas rajada uusehitisi kohtadesse, kuhu see seaduse järgi enam võimalik ei tohtinuks olla.

IKKA JA JÄLLE JÄÄTMED

Nagu kõigil varasematel aastatel, peame ka sel korral tõdema, et jäätmekäitlus on endistviisi probleem. Kõigis kolmes maakonnas tekib kõikvõimalikesse kohtadesse suuremaid ja väiksemaid prüghunnikuid. Eriti suur on probleem suuremate asulate, eelkõige linnades ja ümbruses. Näiteks ainuüksi Võru linnas on riigile kuuluval maal praegu 18 kohta, kuhu on tekkinud prügimäed ja linnaelanikud julgelt oma jäätmeid juurde tassivad. Prügitoojaid on aga sageli väga raske tuvastada.

Kohalikul omavalitsusel on kohustus korraldada oma territooriumil olmejäätmete kogumine ja vedu, paraku ei ole seda paljudel juhtudel tehtud. Samuti ei ole kõik eramajade omanikud sõlminud prügiveolepingut. Korraldatud jäätmeveo käivitamise ja kohaliku omavalitsuse järelevalve tõhustamisega väheneksid ebaseaduslikud prüghunnikud.

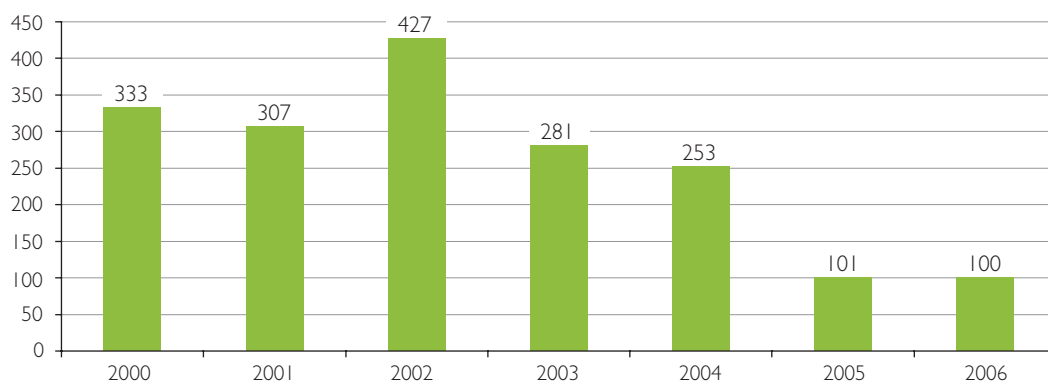
Vetaseme muutmine paisjärves on kuivatanud Võhandu jõe

MAAKONDLIKUD MURED

Kui eelkirjeldatu on probleemiks kõigis kolmes maakonnas, siis mõningad mured esinevad ka ainult ühes. Järgmised juhtumid on iseloomulikud just 2006. aastale ja nendele on kulunud suur osa inspektorite tööajast.

Põlva maakonnas tuli 2006. aastal tegeleda mitme ettevõttega, kelle keskkonnaluba on menetluses juba väga pikka aega. Loamenetluse ajaks ei ole tootmist lõpetatud, keskkonda või ka inimeste tervist ja naabruses asuvate ettevõtete tööd on otseselt ohtu seatud. Keskkonna-inspeksioon on selliste juhtumite puhul mitme tule vahel. Avalikkuse surve on suur. Teisest küljest oleme käsist-jalust seotud, sest õigusaktid

Keskkonnaalaste rikkumiste arv Põlvamaal, 2000-2006

ei võimalda ettevõtte tegevust vajaliku keskkon-
naloa väljastamiseni peatada.

Valgamaa elanikele tegi meeolehärrmi ebameeldiv
või ärritav lõhn. Ühel juhul oli selle põhjustajaks
raudtee-ettevõtte. Mõõtmistel avastati ka liigselt
alifaatseid süsivesinikke välisõhus. Ebameeldiva
lõhna põhjuseks oli tehnoloogia rikkumine.

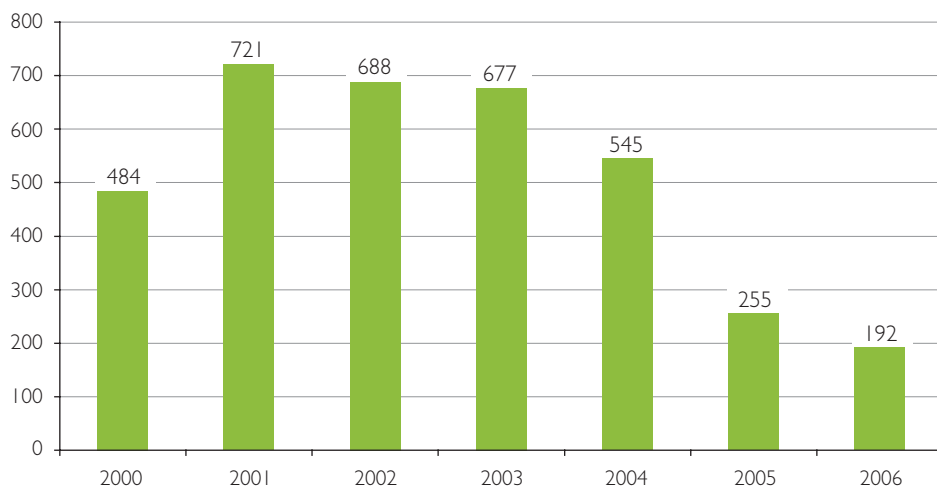
Teine suurem haisutekitaja oli sigala. Kokku
kutsuti lõhnaaine määramise eksperdirühm, kes
tuvastas haisu leviku ettevõttest ja kohustas seda
koostama haisu vähendamise kava.

Võrumaal oli suurimaks probleemiks ettevõtte,
kes tegeleb söetootmisega. Kaebuseid selle
ettevõtte kohta on nüüdseks laekunud juba üle
aasta. Need puudutavad mitmeid probleeme,

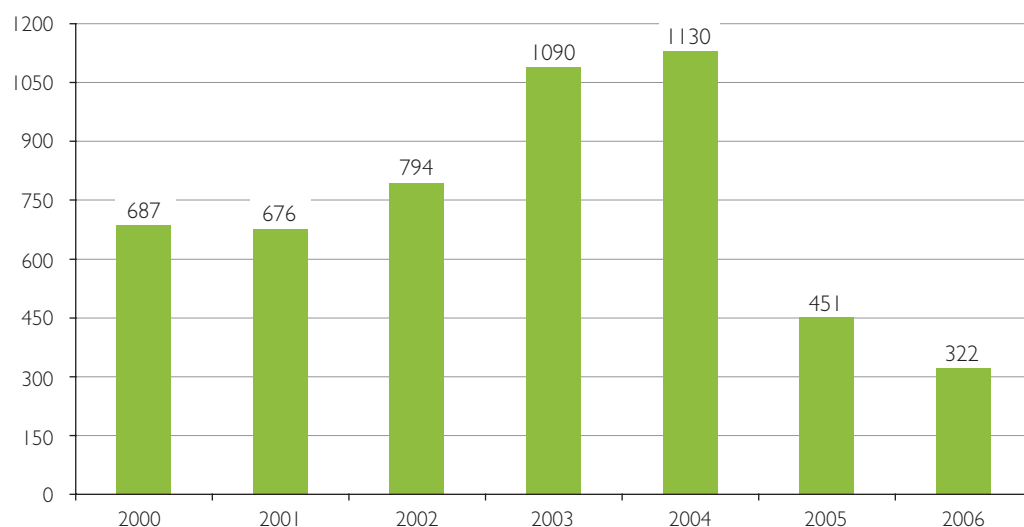
alates ümbruskonnas levivast tolmust ja lõpeta-
des lahtise leegiga ettevõtte hoone katusel. On
nõutud ka ettevõtte sulgemist. Esimestel kont-
rollidel tuvastati peaaegu kõikide tehnoloogiliste
nõuete rikkumine. Lisaks tehti kindlaks selliseid
rikkumisi, mille tõttu tuli kohale kutsuda teisi
ametiasutusi.

Tuleb tõdeda, et Võrumaal on puudujääke ka
tervishoiujäätmete käitlemisel. Maakond ei ole
selle valdkonna jäätmekäitlusse tõsiselt suhtu-
nud, vaid jätnud perearstid probleemiga üksi.
Eeskujuks sobib Põlvamaa tegevus – Põlvasse ja
Räpinasse ehitati jäätmehoiulad, kus meditsii-
niasutused saavad riskijäätmeid organiseeritult
hoida ja üle anda.

Keskkonnavalaste rikkumiste arv Valgamaal, 2000-2006

Keskkonnavalaste rikkumiste arv Võrumaal, 2000-2006

KESKKONNAJÄRELEVALVEST VALDKONNITI

KESKKONNAJÄRELEVALVE VALDKONDI ON LIGI 20.
PISUT TÄPSEMALT PEATUME NEIST OLULISEMATEL.

METSARIKKUMISI VARASEMAST MITU KORDA VÄHEM

Metsaõigusrikkumiste arv on alates 2000. aastast järjepidevalt langenud. Eriti on vähenenud ebaseaduslike raiete arv – võrreldes 2003. aastaga kümme korda. Samas proportsioonis on vähenenud ebaseaduslike raiete maht. Kui 2003. aastal hinnati ebaseaduslike raiete mahuks 112 000 tihumeetrit, siis 2006. aastal raiuti ebaseaduslikult 9200 tihumeetrit.

Ebaseaduslike raiete üldise vähenemise taustal võib täheldada ka nende osatähtsuse langust metsarikkumiste üldarvust. 2003. aastal moodustas raiete osa metsarikkumistest 37%, 2006. aastal aga 12%. See annab tunnistust tõhusamaks muutunud järelevalvest. Ebaseaduslike raiete vähenemisele on aidanud kaasa paremate liikumise Keskonnainspeksiooni ja maakonna keskkonnateenistuste vahel (metsateatiste registri juurdepääsu lihtsustamine) ning metsaregistri andmete parem kättesaadavus. Röövraiet on aidanud vähendada ka positiivsed muutused puiduturul – ebaseadusliku puidu

müük on läinud järjest raskemaks, sest Eestis tegutsevad rahvusvahelised puiduettevõtted ei osta tõendamata päritoluga puitu.

Ebaseaduslike raiete vähenemisest hoolimata suurenes metsaõigusrikkumistega kaasnenud keskkonnakahju 2006. aastal varasema aastaga võrreldes viie miljoni krooni võrra – 24,5 miljoni kroonini. Selle põhjuseks olid metsapõlengud, mis tekkisid enamjaolt metsatulekaitse nõuete rikkumiste tagajärjel. Kui 2005. aastal oli metsatulekaitse nõuete rikkumisi 22 ja metsapõlengutest tekkinud arvestuslik keskkonnakahju kokku 0,2 miljonit krooni, siis 2006. aastal registreeriti 123 metsatulekaitse nõuete rikkumist ja metsapõlengutest tekkinud keskkonnakahju oli arvestuslikult ligi 17 miljonit krooni.

See annab tunnistust tõsiasjast, et metsatulekaitse nõudeid täidetakse puudulikult ning ei tunnetata ohtu, mida hooletu ümberkäimine tulega võib metsale põhjustada. Metsatulekahjude arvu vähendamiseks tuleb teha senisest rohkem selgitustööd.

Näitajad	2003	2004	2005	2006
Metsaõigusnormide rikkumiste arv kokku,	1 808	1 356	741	492
s.h ebaseaduslike raiete arv	689	544	136	68
Ebaseaduslikult raiutud puidu maht (tuhat tm)	112	92	27	9
Keskkonnale tekitatud kahju (mln krooni)	77	72	17	24
Trahvitud isikute arv	962	855	570	363
Trahvisumma (mln krooni)	1.4	1.1	1.2	0.6
Alustatud kriminaal-menetluste arv	180	149	76	42

JAHIRIKKUMISTE PÕHJUSEKS ON ENAMASTI HOOLETUS VÕI TEADMATUS

Jahijärelevalve ei ole praegu Keskkonnainspeksiooni prioriteet, kuid sellega tegeldakse siiski täie tõsidusega.

Tänapäeval ei ole jaht enam igapäevase toidu saamise viis, vaid eelkõige hobi. Jahilukeid kütitakse muu hulgas selleks, et nende arvukust reguleerida. Kuigi kütitud ulukite arv moodustab vaid osa liigi aastasest suremusest, on oluline, et jahilukite asurkonna elujõulisus ei satuks jahipidamise tõttu ohtu. Seepärast tulebki jahipidamist kontrolli all hoida.

Jahipidamine on Eestis korraldatud jahiseaduse ja selle rakendusaktide kaudu. Jahijärelevalvet teostab Keskkonnainspeksioon. Lisaks jahipidamise üldiste nõuete kontrollimisele jälgitakse jahipidamisviise ja -vahendeid, kütitud ulukite vastavust jahiloa tingimustele, jahiohutusnõuete täitmist, õigeaegset jahilubade tagastamist ja paljut muudki.

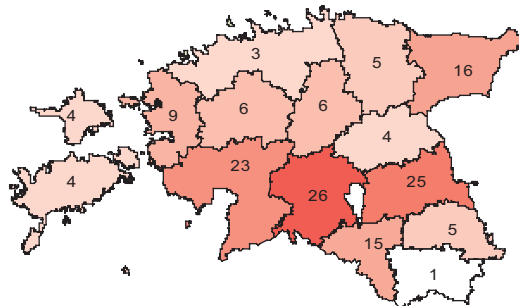
Jahirikkumisi on viimastel aastatel olnud ühepalju – 180 rikkumist aastas –, trahvitud isikuid on aga saja ringis.

On kahetsväärne, et siiani leidub jahitunnistusega jahimeeste kõrval ikka veel üksikuid salakütte, kes tegutsevad jahidokumentideta ning eirates jahireegleid ja tihti isegi jahikeeluaega. Selliseid inimesi saab korrale kutsuda üksnes karmi karistuse ja kopsaka kahjutasunõudega.

Kahjuks eksivad nõuete vastu ka jahitunnistusega jahimehed. Tavalisemad rikkumised on need, kui jahipäeva algul ei avata või päeva lõpul ei suleta jahiluba, kasutatakse lubamatuid jahipidamisviise või -vahendeid, eksitakse jahiohutusnõuete vastu või ei tagastata jahiluba väljaandjale õigeaks ajaks. Rikkumise põhjuseks on valdavalt hooletus või jahiohutusnõuete vähetahtsaks pidamine. Leidub ka jahimehi, kellel puuduvad küllaldased ajakohased teadmised – nad ei tunne jahialaste õigusaktide muudatusi, kasutavad varem lubatud, kuid nüüdseks keelatud jahipidamisviise või vahendeid (näiteks taldrikraud) või peavad ulukile jahti ajal, mil see ei ole enam lubatud.

Jahitunnistusega jahimeeste hulgas leidub siiani ka neid, kes kasutavad jahidokumente ettekäändena, et soodsa juhuse korral lubatust rohkem ulukeid küttida. Keskkonnakaitseinspektorid on karistanud ja karistavad ka edaspidi selliseid salakütte karmilt, sest jahilukeid võib küttida nii palju, et nende asurkonna säilimine ei satuks ohtu.

Jahindusalaste rikkumiste arv, 2006

KALAPÜÜGI JÄRELEVALVES PÜSIB PÕHITÄHELEPANU ETTEVÕTETEL

Kalapüügi järelevalves suunasime 2006. aastal oma põhijõud endiselt tööstustevõtetele, täpsemalt ostetud toorme päritolu kontrollile. Jätkus ladus koostöö Maksu- ja Tolliametiga ning Veterinaar- ja Toiduametiga. Ettevõtete kontrolliga oleme saavutanud häid tulemusi, mis kajastuvad püügimahude ja kalurite poolt riigile makstavate maksusummade suurenemises. Püügipäevikusse märgitud kalakogused vastavad järjest enam tegelikule väljapüügile. Koostöös Maksu- ja Tolliametiga liigume sinna poole, et hinnad müügidokumentidel kajastaksid tegelikkust – see aitab kaasa riigimaksude laekumisele.

Kalapüügi järelevalves võib eristada nelja valdkonda: rannapüük, traalpüük, harrastuspüük ja kaugpüük Atlandi ookeanil.

Traalpüük tähendab põhiliselt kilu- ja räimepüüki, mõningal määral püütakse ka turska. Traalpüük on suhteliselt hästi kontrollitav, sest kalalaevad lossivad kindlates sadamates ning Euroopa Liidu õigusaktidega on reederitele ja kaptenitele üsna karmid nõuded kehtestatud. Kontroll püütud kala üle toimub mitmes järelevalvestruktuuris.

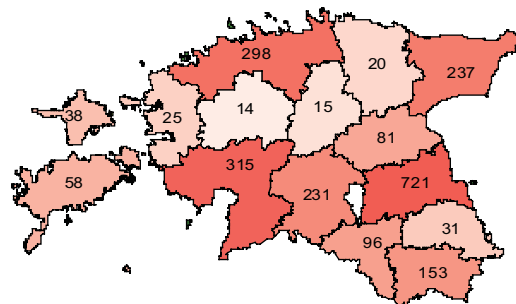
Ka räime rannapüügil on kehtestatud peaaegu sama karmid nõuded kui traalpüügil. Eesti on Kesk-Euroopas tuntud oma ahvena ja koha poolest, mida siit suurtes kogustes Euroopa riikidesse viiakse. Euroopa Liidus toimub teatavasti kaupade vaba liikumine ning seetõttu on kontroll Eestist mujale Euroopasse viidava kala ja kalatoodete üle üpris keeruline. Keskkonnainspeksiooni jaoks tähendab see, et me peame valmistoodangu põhjal

suutma kontrollida väljapüütud toorkala koguseid. Selles osas on järelevalves veel arenguruumi ja see nõuab inspektoritelt eriteadmisi, mida püüame vastavatel koolitustel anda.

Lisaks kohapealsele kalapüügile kontrollivad Eesti inspektorid ookeanil püüdvaid laevu, osaledes Euroopa Liidu kehtestatud kontrolliplaani alusel missioonidel Loode-Atlandi Kalandusorganisatsiooni (NAFO) ja Kirde-Atlandi Kalanduskomisjoni (NEAFC) poolt reguleeritaval alal. Inspektorid kontrollivad püügivahendite nõuetekohasust ja püügikoguseid.

Harrastuspüük on hooajati erinev ja selle kontrollimine suhteliselt raske. Kõige keerulisem on tagada kontroll jääalusel püügil saadava kala müügi üle.

Kalapüügirikkumiste arv, 2006

KAITSEALUSTEL OBJEKTIDEL ENIM PROBLEEME SÕIDUKIJUHTIDE JA PUHKAJATEGA

Järelevalve kaitstavate loodusobjektide (kaitsealad, hoiualad, kaitsealused liigid, kivistised ja mineraalid, püsielupaigad, kaitstavad looduse üksikobjektid) kaitsenõuete täitmise üle on looduskaitseaduse ja keskkonnajärelevalve seaduse alusel nii objekti valitseja kui ka Keskkonnainspeksiooni ülesanne. Looduskaitseaduses ja selle alamaktides sätestatud kaitsenõuete rikkumiste kohtuväline menetleja on Keskkonnainspeksioon, oma haldusala piires võib neid menetleda ka kohalik omavalitsus.

2006. aastal oli oluliseks uuenduseks Riikliku Looduskaitsekeskuse (LKK) loomine endiste kaitsealade administratsioonide baasil. LKK moodustamisega lahutati looduskaitse valitsemine ja korraldamine. Valitsemine jäi keskkonnateenistustele ja praktiline tegevus looduskaitsekeskusele. LKK põhiülesanne on looduskaitset praktiline korraldamine ja looduskaitset käsitlevate otsuste kohta arvamuse andmine. Looduskaitsekeskuse kaheksas regioonis loodi ametikohad ka paarikümnele loodusvahile.

Klassikalise looduskaitse valdkonnas menetletud õigusrikkumiste arv on viimastel aastatel suurenenud. 2003. aastal menetleti 155, 2004. aastal 125, 2005. aastal 132 ja 2006. aastal 181 selle valdkonna õigusrikkumist.

Enamasti on tegemist füüsiliste isikute poolt toime pandud väärtegedega. Oluline on meeles pidada, et kaitstavate loodusobjektide juures toime pandud teiste valdkondade rikkumised jaotuvad teiste järelevalvevaldkondade alla. Kaitstavate loodusobjektide valdkonda liigita-

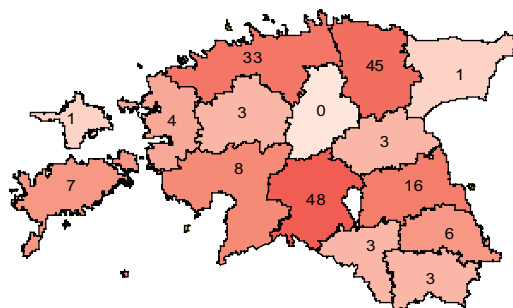
takse need enamasti siis, kui tegemist on üksnes looduskaitseaduse või selle alamakti nõuete rikkumisega.

Peamine looduskaitseaduse rikkumine oli 2006. aastal mootor- ja maastikusõidukitega liiklemine selleks mitte ette nähtud teedel ja aladel. Sageli lisandub sellele telkimine ja lõkketegemine selleks mitte ette nähtud kohas. Endiselt on palju menetlusi seotud mitmesuguste ehitiste rajamisega kaitsealadele, loata viibimisega sihtkaitsevööndis liikumispirangu ajal ja ebaseadusliku kalapüügiga.

Kõige enam menetleti 2006. aastal rikkumisi Lahemaa rahvusparkis, Viitna maastikukaitsealal ja Raudna looduskaitsealal.

Kaitsealuste liikidega seoses tehti 2006. aastal rahatrahv väikesaarel asuva merikotka pesapaiga õigusvastase häirimise eest.

Kaitstavate loodusobjektide rikkumiste arv, 2006

RANNAD JA KALDAD OLGU VABAD

Ranna- ja kaldakaitse eesmärk on rannal ja kaldal asuvate looduskooluste säilitamine, inimtegevusest tuleneva kahjuliku mõju piiramine, ranna või kalda eripära arvestava asustuse suunamine ning vaba liikumise võimaluse ja juurdepääsu tagamine.

Ranna ja kalda kaitse- ja kasutusnõuded on alates 2004. aasta maist sätestatud looduskaitseadusega. Nende nõuete täitmise järelevalve ülesanne ja menetlusõigus on Keskkonnainspektsioonil ja oma halduspiirkonnas kohalikel omavalitsustel.

2006. aastal menetleti ranna- ja kaldakaitse valdkonnas 133 õigusrikkumist, kusjuures koostati kaheksa ettekirjutust. Rikkumisi esines kõigis maakondades, arvukamalt registreeriti neid Harjumaal, Pärnumaal ja Lääne-Virumaal.

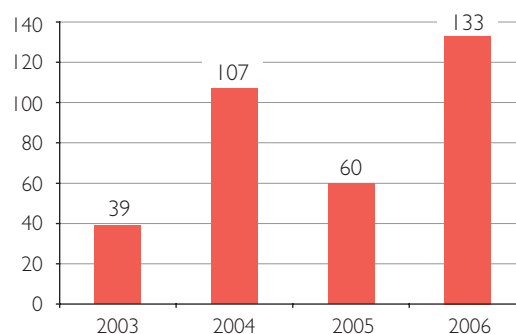
Enamlevinud rikkumine oli mootorsõidukitega sõitmine ranna ja kalda piiranguvööndis väljaspool ettenähtud teid ja radu.

Teine ulatuslikum rikkumine oli ehitamine ehituskeeluvööndisse. Keelualale kipuvad kerikima mitmesugused rajatised, näiteks saunad, paadikuurid, lehtlad ja katusealused, aga ka elumajad. Samuti tekib randadele ja kallastele ebaseaduslikke teid, paadikanaleid ja muid rajatisi. On oluline meeles pidada, et rannale ja kaldale ehitamise keelu nõue kehtib ka selliste hoonete ja rajatiste kohta, mille ehitamiseks kohaliku omavalitsuse ehitusluba vaja ei ole.

Küllaltki sageli suletakse ebaseaduslikult inimeste ja loomade vabaks liikumiseks mõeldud kallasarada jõgede ja järvede kallastel ning mererannas.

Karistusi ranna- ja kaldakaitse nõuete rikkumise eest on iga aastaga karmimaks muudetud. See peaks kaasa aitama rikkumiste arvu vähenemisele. Ainult karmidest karistustest aga ei aita – oluline on inimeste teadlikkuse tõus ja hoolivam suhtumine.

Ranna- ja kaldakaitse nõuete rikkumiste arv, 2003-2006

JÄÄTMEPROBLEEMID NÕUAVAD JÄTKUVAT TÄHELEPANU

Jäätmeseaduse nõuete rikkumiste arv on kahel viimasel aastal jäänud 1200 piiresse. Kui võrrelda seda arvu 2004. aasta näitajaga, mis oli poole suurem, siis võiks olukorraga isegi rahul olla. Kui aga vaadata näiteks Keskkonnainspeksiooni poolt eelmisel aastal tehtud jäätmealaste kontrollkäikude ja tuvastatud rikkumiste üldarve, mis olid vastavalt ligikaudu 1900 ja 600, siis tuleb välja, et peaaegu iga kolmas inspekteerimine lõpeb menetlusega. Seda on kindlasti väga palju.

Paraku moodustavad suure osa õigusrikkumistest juhtumid, mis on seotud meile kõigile üpris tuttava pildiga. Ei ole raske arvata, et asi puudutab isetekkinud prügimägesid ja prahikotte seal, kus need ei peaks olema. Eriti suur on probleem tihedama asustusega kohtades, eelkõige linnades ja nende ümbruses.

Jäätmealaste rikkumiste vähenemisel on suur osa kohalike omavalitsuste korraldatud jäätmeveol ja kohapealsel järelevalvel. Nagu ikka, toimib asi mõnes piirkonnas paremini, kuid mõnes on veel arenguruumi.

Kui kohapeal on jäätmekäitlus hästi korraldatud ja probleeme tavaliste olmejäätmetega vähem, jääb riigi järelevalvetöötajatele rohkem võimalusi täita riigi võetud kohustusi, mis on seotud tootjavastutuse, pakendijäätmete käitlemise, taaskasutusorganisatsioonide, laevaheitmete vastuvõtu ja muu sellisega.

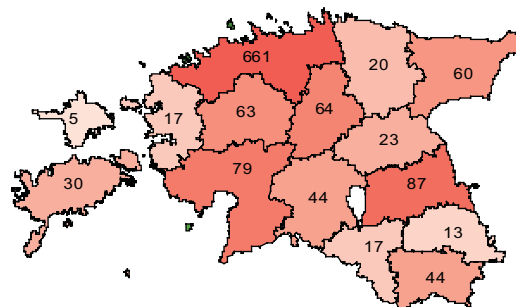
Tootjavastutuse süsteem ei ole paraku kuigi hästi käivitunud, probleeme on meditsiinijäät-

mete ja piiriülese jäätmeveoga. Kõik need on suured probleemid ja nendega hakkamasaamiseks on peale teadmiste ja oskuste vaja ka eri ametkondade koostööd.

Jäätmevaldkonnas toimub edasiminekuks, kuid korralikult toimiva jäätmekäitlussüsteemini jõudmiseks läheb veel aega. Kindlasti peab paranema inimeste teadlikkus ja arusaam õigest jäätmekäitlusest.

Riigikogu kümnes koosseis võttis enne ametiaja lõppu vastu jäätmeseaduse muutmise seaduse, milles on arvesse võetud ka mitmeid Keskkonnainspeksiooni ettepanekuid. Seaduse muutmise tingis ühelt poolt viimastel aastatel Eestis toimunud jäätmekäitluse kiire areng ja teiselt poolt jäätmeseaduse rakendamisel ilmnunud ebatäpsused ja lüngad, mis tuli kõrvaldada. Täpsustati mitmeid mõisteid, samuti jäätmetekäitlejatele, eriti ohtlike jäätmete käitlejatele ning probleemtoodete tootjatele ja maaletootjatele esitatavaid nõudeid. Teine oluline muudatus puudutab jätkuvalt riigi maale ladestatud jäätmeid. Kui tootjat ei suudeta kindlaks teha, on nende jäätmete likvideerimise kohustus nüüd maakondlike keskkonnateenistuste ülesanne.

Jäätmekäitlusnõuete rikkumiste arv, 2006

POSITIIVSED SUUNDUMUSED VÄLISÕHU KAITSES

Välisõhu kaitse valdkonnas tehti 2006. aastal ligi 900 kontrollkäiku, millel avastati kokku 174 rikkumist – üle poolesaja rikkumise vähem kui 2005. aastal. Rikkumiste arv vähenes võrdselt kõigis maakondades, välja arvatud Raplamaal. Endiselt oli rohkem rikkumisi piirkondades, kus asuvad suuremad tööstusettevõtted – Harjumaal, Ida-Virumaal, Pärnumaal ja Tartumaal.

Rikkumiste eest määratud karistused on aga suuremad. Trahvisumma oli möödunud aastal kokku peaaegu veerand miljonit krooni. Endiselt oli levinuim rikkumine tegutsemine ilma välisõhu saasteloaata. Järgnesid välisõhu saasteloa nõuete rikkumised, sealhulgas õigel ajal esitamata saastearuanded.

2006. aastal alustati tegelikult mitut tegevust, mis ei kajastu Keskkonnainspektiooni statistikas, kuid mille mõju oli märkimisväärne. Nimelt käivitus eelmisel aastal Keskkonnainvesteeringute Keskuse rahastamisel ja Eesti Keskkonnauuringute Keskuse kaasabil vedelkütuste keskkonnanõuetele vastavuse kontroll. Selle tegevuse käigus võeti tanklates müüdavast bensiinist ja diislikütusest proovid ning Keskkonnauuringute Keskuse laboris määrati keskkonna kvaliteeti halvendavad parameetrid. Kontrolli tulemusel avastati mitmeid nõuete rikkumisi. Edaspidi on eesmärk kontrolli tihedamini teha ja hõlmata selles nii laevakütuseid kui ka paikseid saasteallikaid, näiteks katlamajade mahuteid.

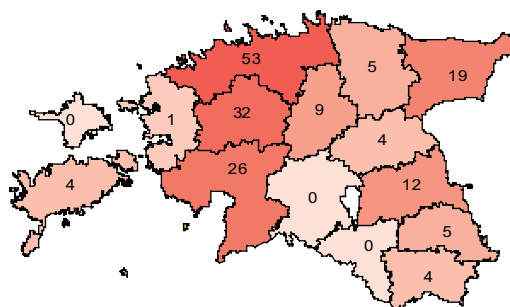
Tanklate ja kütuse kontrollimisel astuti esimesi samme ühistegevuses Maksu- ja Tolliametiga. Selle koostöö puhul on väga oluline teabevahetus.

Möödunud aastal kontrolliti koos Keskkonnauuringute Keskusega osoonikihti kahandavate ainete kasutamist mitmetes seadmetes. Eelkõige vaadati seadmete lekkekindlust ja dokumente.

Välisõhu kaitse valdkonnas ei saa aga üle ebameeldiva lõhna probleemist. Jätakuvalt laekub Keskkonnainspektiooni valvetelefonile 1313 elanike kaebusi probleemsetest piirkondadest. Küireid lahendusi kahjuks ei ole, probleemide kõrvaldamine sõltub paljuski ka probleemsetest ettevõtetest endist.

2006. aastal kulutati sagedasti Keskkonnaministeeriumi uksi. Põhjuse selleks andis välisõhu kaitse seaduse muutmine. Aasta jooksul peeti sel teemal hulgaliselt arutelusid, sealjuures käsitleti ka Keskkonnainspektiooni ettepanekuid järelevalve tõhustamiseks. Muudatuste põhieesmärk oli täiendada riigi tasandi välisõhukaitse nõudeid, rakendades uusi jõustunud Euroopa Liidu õigusakte. Seaduse muutmiseega täienesid oluliselt lakke ja värve kasutavate ettevõtjate kohustused. Uuendati lõhnaaine esinemise kindlaksmääramise meetodikat ning osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavate seadmete ja nende omanike kontrolli. Samuti täiendati keelatud tegevuste loetelu ja suurendati karistumäärasid.

Välisõhu kaitse nõuete rikkumiste arv, 2006

PAKENDIVALDKONNAS ON VAJA EDASI LIKUDA

2

2006. aastal oli pakendivaldkonna põhiline jututeema Riigikogus menetletud pakendiseaduse muutmise seadus. Muudatustega sooviti kujundada pakendialast tegevust arusaadavamaks ja kergemini kontrollitavaks. Sellest tulenevalt tehti 2006. aastal pakendiettevtjate hulgas üsna palju teavitustööd. Kahjuks avastati sellest hoolimata hulgaliselt õigusrikkumisi.

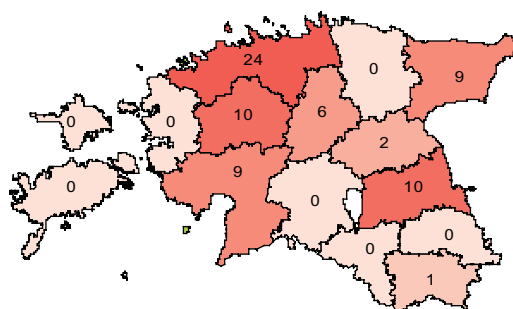
Möödunud aastal tehti umbes 400 kontrollkäiku, millel avastati 71 õigusrikkumist. Rikkumiste arv on mõnevõrra vähenenud – 2005. aastal avastati 121 seadusevastast tegevust. Summa, mida rikkujad trahvideks maksid, moodustas pisut üle 100 000 krooni.

Ka siin joonistus hästi välja piirkondade eripära. Harjumaa, kus asub kõige rohkem ettevõtteid, paistab silma ka suurima rikkumiste arvuga. Kui 2005. aastal olid levinuimad rikkumised seotud pandipakendite tagasivõtuga, siis 2006. aastal see probleem enam nii teravalt esile ei tulnud. Eelmisel aastal olid peamiseks puudusteks pakendiregistrile pakendiaruande esitamata jätmine ja pakendialase arvestuse mittepildamine. Valusalt puudutas see väikepoode ja ettevõtteid, kes olid otsustanud pakendialase tegevuse ise korraldada. Neil ettevõtetel, kes olid liitunud keskkonnaministri poolt heakskiidetud taaskasutusorganisatsiooniga ja andnud üle ka oma pakendialased kohustused, ei olnud märkimisväärseid probleeme.

Keskkonnainspekttsiooni valvetelefonile 1313 laekunud kaebusi vaadeldes tekkisid põhiprobleemid suvel, mil taarapunktid uppusid tühja taara hunnikutesse ja äravedu pidurdus. Sellises olukorras olid taarapunktid ja kauplused sunnitud mõneks ajaks vastuvõtu isegi peatama. Õnneks suudeti mõne tunni või päevaga olukord normaliseerida ja pakendeid sai taas tavapäraselt ära anda.

Ka inspektorid pidid töömeetodeid muutma ja teadmisi täiendama. Tavapärastele keskkonnavalastele teadmistele lisaks tuli omandada ettevõtlusalaseid teadmisi, et majandusmehhanismidest ja kaubandusettevõtete toimimisest aru saada.

Pakendialaste nõuete rikkumiste arv, 2006

VEEKAITSE VALDKONNAS PÖÖRATAKSE SENISEST SUUREMAT TÄHELEPANU LAEVAHEITMETE VASTUVÕTU KONTROLLILE

veekaitseõuete rikkumiste loetelu on päris pikk. Nende hulka mahuvad veekasutuslubadega seotud rikkumised, reovee pinnasesse juhtimine, silo või sõnniku ebaõige ladustamine, vooluvee tõkestamine ja muud sellised tegevused.

Nagu ikka, rikuvad veekaitse norme ning seavad meie pinnase- ja põhjavee kõige enam ohtu tööstus- ja põllumajandusettevõteted. Järjest sagedamini tuleb meile teateid merereostusest, mille põhjustajaks on laevad.

Üks peamisi vahendeid laevade põhjustatud reostuse ennetamiseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2000. aasta direktiiv laevaheitmete ja lastijäätmete vastuvõtmise kohta sadamates. Kooskõlas sellega on majandus- ja kommunikatsiooniminister kehtestanud nõuded laevadelt pilsivee, fekaalvee, prügi ja muude saasteainete vastuvõtmise kohta.

2005. aastal jõustunud sadamaseaduse muudatustega anti Keskonnainspeksiooni menetluspädevusse laevaheitmetest teavitamise ning heitmete üleandmise ja vastuvõtmise nõuete rikkumised, samuti nõuetekohase laevaheitmete vastuvõtmise ja käitlemise kava väljatöötamata ja rakendamata jätmise.

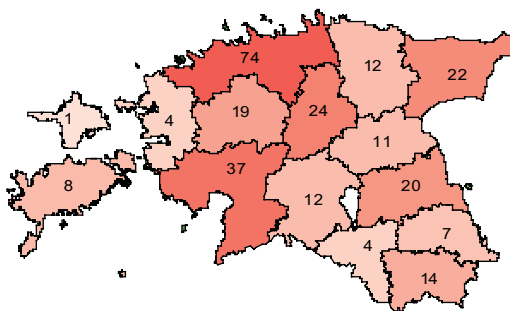
Selle süsteemi juurutamiseks korraldas Keskonnainspeksioon 2006. aasta märtsikuus sadamaid kontrollivatele inspektoritele teabepäeva. Arutati läbi kontrollitavad nõuded, valiti välja kontrollitavad sadamad ja koostati aasta tegevusplaan. Inspekteerimise kvaliteedi taga-

miseks koostati küsimustik, mille inspektorid said sadamale esitada juba enne külastuspäeva.

2006. aastal kontrolliti 52 sadamat ja ujuvvahendite regulaarseks teenindamiseks ettenähtud sadamakohta. Kontroll-lehed koos käsitatud normi järgimise hinnanguga täideti koos sadama esindajaga 24 juhul. Enim tähelepanu pöörati nõuetekohase laevaheitmete vastuvõtmise kava olemasolu kontrollimisele, seejuures rakendati kolmel juhul hoiatusmenetlust ja ühel korral määrati sadama valdajale kava puudumise eest rahaträhv. Sadamas vastu võetud jäätmete edasist liikumist ja käitlemise nõuetekohasust kontrolliti sealsamas saadud teabe alusel.

Kontrolli tulemuste põhjal kavandati olulisemad tegevused laevaheitmete vastuvõtu edasiseks järelevalveks.

Veekaitseõuete rikkumiste arv, 2006

EDASISED ARENGUSUUNAD JA KOONDANDMED

SÜSTEEMNE KONTROLL JA KOOSTÖÖ VIIVAD EDASI

eskonnakaitseinspektori-
tel on kindlasti arvestatav
osa selles, et viimastel
aastatel on seadusvastane
käitumine mitmes kesk-
konnavaldkonnas vähene-
nud. Samas oleme jätkuvalt silmitsi väga tõsiste
keskkonnaprobleemide ja -ohtudega: suuresti
kontrollimatu jäätmekäitlus, suurenevast kütu-
seveost lähtuv oht merekeskkonnale, õnnetuse-
oht ohtlike kemikaale käitlevates ettevõtetes,
ehitusest ja muust inimtegevusest lähtuv surve
randadele ja kaitsealadele.

Kuidas saaks keskkonnajärevalve anda oma
panuse nende probleemide lahendamiseks?
Mitmes strateegilises dokumendis, ka Keskkon-
nainspektiooni arengukavas 2006–2009, oleme
rõhutanud süsteemsust ja tõhusust kui peamisi
põhimõtteid, mida keskkonnajärevalve peaks
tulevikus järgima. Mida me nende kõlavate
sõnade all õieti mõtleme?

PEAMINE ON JÕUDA PROBLEEMI ALGPÕHJUSENI

Süsteemsuse all peame eelkõige silmas ter-
viklikku, kõikehõlmavat lähenemist keskkon-
naprobleemidele ja keskkonda mõjutavatele
tegevustele. Kui tegeleme peamiselt vaid selliste
õigusrikkumistega, mis torkavad üldsusele ja
inspektoritele kõige rohkem silma, ei tarvitse
me keskkonnaprobleemide lahendamisele
oluliselt lähemale jõuda. Seepärast tuleb nii
üksikjuhtumite kui ka üldisemate ilmingute
pühul selgeks teha sündmuste ja põhjuste ahel,
mis on meie tähelepanu äratanud õigusrikku-
miseni viinud. Vaid nii võime jõuda probleemi

algpõhjusteni ja võimalik, et ka mõne märksa
kaalukama õigusrikkumiseni, mille menette-
lemisega suudaksime anda juba palju suurema
panuse keskkonnaprobleemi lahendamiseks.

KESKENDUME OLULISEMALE

Tõhus järevalve on selline, mis viib soovitava
tulemuseni. Keskkonnajärevalve soovitavaks
tulemuseks saab pidada seda, kui inimeste käi-
tumine muutub keskkonna suhtes hoolivamaks
ja seaduskuulekamaks – see on parema või
soovitava keskkonnaseisundi huvides. Peame
seega oma tegevuse tõhusust mõõtma panu-
sega keskkonnakaitsele. Ka oma sihid peame
seadma eelkõige keskkonnahuvidest lähtuvalt
– seadused, mille täitmist me kontrollime, on
ju kehtestatud keskkonna kaitseks. Inspektee-
rimine peab olema suunatud esmajoonel tege-
vusele ja objektidele, millest keskkonnaseisund
kõige enam sõltub.

VÕTMESÕNA ON „KOOSTÖÖ”

Ka käesolevas aastaraamatus käsitletud 2006.
aasta kriisilukordades tuli esile kaks olulist
valdkonda, kus keskkonnajärevalvel on
arenguruumi – koostöö ja teabe haldamine.
Keskkonnakaitse ülesandeid peab Eestis
täitma hulk riiklike asutusi ja kohalikud oma-
valitsused. Ülesannete selge jaotus ja eesmärgile
keskendatud koostöö on vältimatu eeldus kesk-
konnakaitse eesmärkideni jõudmiseks. Võt-
meküsimus keskkonnaalases haldussuutlikkuses
on aga ka see, mil määral suudame parandada
kohalike omavalitsuste järevalvealast võime-
kust keskkonnaküsimuste lahendamisel.

KKI KONTAKTANDMED

Keskkonnainspeksioon

Kopli 76
10416 Tallinn
Tel: 696 2226; 24h tasuta
valvetelefon 1313
Faks: 696 2237
e-post: valve@kki.ee
www.kki.ee

Harjumaa osakond

Kopli 76
10416 Tallinn
Tel: 696 2250
Faks: 696 2230
e-post: harju@kki.ee

Järvamaa osakond

Pärnu 75
72715 Paide
Tel: 385 1853
Faks: 385 0281
e-post: jarva@kki.ee

Järvamaa osakond

Rapla büroo
Tallinna mnt 14
79513 Rapla
Tel: 489 4280
Faks: 489 4280
e-post: jarva@kki.ee

Läänemaa osakond

Lahe 38
90502 Haapsalu
Tel: 472 4120
Faks: 472 4121
e-post: laane@kki.ee

Läänemaa osakond

Hiiumaa büroo
Leigri väljak 5
92412 Kärkla
Tel 463 1390
Faks: 463 1390
e-post: hiiu@kki.ee

Läänemaa osakond

Saaremaa büroo
Tallinna 22
93811 Kuressaare
Tel: 452 7740
Faks: 452 7731
e-post: saare@kki.ee

Pärnumaa osakond

Kalda 1a
80011 Pärnu
Tel: 442 7520
Faks: 442 7519
e-post: parnu@kki.ee

Pärnumaa osakond

Viljandi büroo
Paala tee 4
71014 Viljandi
Tel: 434 4385
Faks: 434 4454
e-post: viljandi@kki.ee

Tartumaa osakond

Aleksandri 14
51004 Tartu
Tel: 730 2410
Faks: 730 2428
e-post: tartu@kki.ee

Tartumaa osakond

Jõgeva büroo
Aia 2
48306 Jõgeva
Tel: 776 2015
Faks: 776 0258
e-post: jogeva@kki.ee

Virumaa osakond

Pargi 15
41537 Jõhvi
Tel: 339 5660
Faks: 339 5661
e-post: viru@kki.ee

Virumaa osakond

Lääne-Viru büroo
Kunderi 18
44307 Rakvere
Tel: 325 8417
Faks: 325 8418
e-post: laane.viru@kki.ee

Võrumaa osakond

Linda 1a
65604 Võru
Tel: 786 8650
Faks: 786 8651
e-post: voru@kki.ee

Võrumaa osakond

Valga büroo
Lai 19
68203 Valga
Tel: 767 9462
Faks: 767 9461
e-post: valga@kki.ee

Võrumaa osakond

Põlva büroo
Puuri tee 1
63308 Põlva
Tel: 799 4946
Faks: 799 4946
e-post: polva@kki.ee

ÕIGUSRIKKUMISED VALDKONNITI, 2005 - 2006

Valdkonnad	Rikkumiste arv		Trahtitud isikute arv		Trahtisumma kokku krooni		Alustatud kriminaalajade arv		Keskkonnakahjuga rikkumiste arv		Keskkonnakahju suurus krooni	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Ranna- ja kaldakaitse	60	133	41	103	144 920	117 780	1		1		46 298	
Maapõuekaitse	16	9	9	4	32 120	14 000	2		2		5 400	
Metsaõigusraamistik	783	564	578	393	1 183 580	620 220	109	63	176	115	19 672 472	24 502 369
Kalapiik	2996	2315	1 393	977	1 266 420	1 141 900		2	145	73	107 152	392 333
Veekaitse	354	269	248	190	627 400	583 140		3				
Kaitstava loodusobjekti kaitse	140	181	85	131	119 780	151 040		3	3	6	246 746	250 598
Heakord ja kaevetööd	4085	2875	1 398	830	1 625 205	998 830			15	9	133 786	102 680
Välisõhu ja osoonikihi kaitse	232	174	173	140	439 460	539 720	1	1	1		37 147	
Jäätmeäritlusnõuded	1284	1227	761	605	976 125	1 146 300	1	5		1		29 067
Kemikaalide äritlusnõuded	40	34	23	16	69 740	47 440	2	3				
Saastuse kompleksse väitimise ja kontrollimise nõuded	2	8	2	6	17 000	73 000						
Järelevetöö takistamine	13	6	9	6	25 560	18 420						
Jahiseaduse nõuded	181	179	91	105	152 520	164 520	3	8	35	34	398 500	582 500
Loomastiku- ja looma kaitse	62	51	23	26	35 850	27 480	15	12	6	1	20 750	500
Pakendialased nõuded	121	71	60	43	104 800	101 960						
Kiirgusseaduse nõuded	3	3	1		10 000		2	2				
Sadamate jäätmeäritlus		6		2		600						
Taimestiku ja taime kaitse		5		4		4 800						
Maade eraldamise nõuded	21	8	2	1	2 400	2 040						
KOKKU	10 393	8 118	4 897	3 582	6 832 880	5 753 190	136	102	384	239	20 668 251	25 860 048

Tablet sisaldab kõigi keskkonnajärelevalve asutuste andmeid

ÕIGUSRIKKUMISED MAAKONNITI, 2005 - 2006

Maakond	Rikkumiste arv		Trahvitud isikute arv		Trahvisumma kokku krooni		Alustatud kriminaalasiade arv		Keskonnakahjuga rikkumiste arv		Keskonnakahju suurus krooni	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Harjumaa	4 676	3 150	1 980	1 276	2 897 930	2 049 070	12	14	39	24	506 156	645 806
Hiiumaa	74	68	25	33	42 880	44 820	2	0	4	2	70 087	23 325
Ida-Virumaa	980	620	507	356	833 870	844 060	34	31	69	42	4 570 312	10 457 345
Jõgevamaa	145	189	83	86	125 500	127 840	5	5	8	9	550 353	614 199
Järvamaa	266	159	170	110	295 660	295 800	2	3	4	4	30 000	116 066
Läänemaa	126	73	72	40	96 820	44 240	6	3	13	4	373 138	182 692
Lääne-Virumaa	272	188	180	146	435 800	309 060	22	11	33	14	6 400 654	942 019
Põlvamaa	101	100	78	51	118 620	93 460	11	4	19	18	2 508 614	3 236 717
Pärnumaa	946	676	465	454	457 420	657 370	5	5	10	33	723 455	194 092
Raplamaa	225	177	126	94	214 400	170 430	0	1	7	3	261 162	51 581
Saaremaa	288	632	90	58	176 220	109 380	0	2	3	1	15 055	2 700 000
Tartumaa	1 185	1 159	676	469	720 100	581 440	4	5	21	22	596 992	1 090 872
Valgamaa	255	192	46	56	46 380	65 940	5	4	11	19	457 322	1 021 705
Viljandimaa	403	413	257	230	165 060	209 640	0	3	6	16	113 410	392 947
Võrumaa	451	322	142	123	206 220	150 640	28	11	137	28	3 491 541	4 190 681
KOKKU	10 393	8 118	4 897	3 582	6 832 880	5 753 190	136	102	384	239	20 668 251	25 860 048

Tabel sisaldab kõigi keskonnajärelevale asutuste andmeid

Välja andnud Keskkonnainspeksioon

KIK

KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

Toetas Keskkonnainvesteeringute Keskus